

na izdajah od 4. zvezka. —
Stane mesečno Din 25.—, za in-
stancijo Din 40.—, za naročnika.
Oglas po tarifi.
Uredništvo:
Ljubljana, Kraljeva ulica št. 5/L
Telefon št. 3074 in 3084, ponoči tudi
št. 3034.
Nekopirni se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 3036.
Izredni uredniki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 3098.
Podružnice: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta
—
Račun pri poštnem črt. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842 — Praha čisto 78.180
Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 28. februarja.

V madžarskem parlamentarnem od-
boru za vnanje zadeve je imel vnanji
minister Valko govor o monostrski
afri.

Valkov ekspezo je zelo važen in daje
jako inštruktiven komentar k aferam,
ki so dobile ime po obmejni monostrski
postaji. Prav za prav nam je pri tem
razlikovati dve aferi: prva se je pri-
čela, ko madžarska železniška uprava
ni hotela vrniti avstrijskim oblastem
problematičnih petih vagonov z vtiho-
tapljenim orožjem, marveč jih je od-
pravila v notranjost Madžarske. Druga
afera je od te že precej različna; njen
vrhunec je bil dosežen takrat, ko so
madžarske oblasti odredile pregled in
razprodajo kompromitiranega orožja
ter ga naposled zares razprodale.

Značilno je, da se Valko v svojem
govoru s prvo afero sploh ni pečal,
marveč da je na široko govoril le o
drugi. Njegova izjava razkriva zelo
točno vso vsebino kočljive zadeve
in predstavlja povsem jasno principij-
elno konflikt z Društvom narodov. od-
nosno njegovimi posameznimi pred-
stavniki. Iz njih se razvodi povsem jas-
no, v katerem obsegu se bodo gibale
razprave o monostrski aferi.

Predvsem se vidi, kako spretno je
Madžarska izbrala dejstvo, da glede
investigacijskega postopanja še ni po-
drobno izdelanih določb in da niti v
glavnih obrisih ni določena procedura
investigacije. Madžarska diplomacija je
osebito izbrala pomanjkljivost določb
glede pričetka investigacijskega postop-
anja. Valko je dejal, da mora biti naj-
prej sklep Društvenega Sveta glede in-
vestigacije; dokler pa tega ni, se ne
morejo izvesti nikakršne priprave za
proceduro in država pravi, kateri se
ima preiskava izvršiti, ohrani popolno
akcijsko svobodo, sicer da bi se kršila
njena suverenost.

Priznati je treba fakt, da o tem, ka-
ko in kdaj se prične investigacija, od-
nosno kakšne uvodne priprave se izve-
dejo, nima statut Društva narodov in
njega kasnejše izpopolnitve nikakih do-
ločb. Vse to se mora šele ustvariti.
Madžarska je s svojim, tihotapskim po-
tom izvršenim tajnim oboroževanjem
prvi primer, na katerem naj se investi-
gacijsko pravo izvede v praksi; na tem
prvem primeru se mora tudi določiti,
lahko se reče, poslovnik postopanja.

Zato je posebno važno, kako se ta ure-
di. Ako bi se napravil v smislu Valko-
vih izjav, bi bila vsakršna preiskava
več ali manj — iluzorna. Zakaj kako
je mogoča objektivna in zanesljiva pre-
iskava, če ima obtoženec časa in svobode
dovolj, da odstrani vsa kompromitujo-
ča fakta, da lahko napravi s cor-
pusom delicti kakor se mu zdi najpa-
metnejše. In prav gotovo je, da bo obto-
ženec, odnosno osumljenec to storil.
Kako bi bilo sploh še mogoče pred so-
diščem dokazati zločin, ako bi imel na
primer tat, ubijalec, morilec, ropar itd.
možnost, da odstrani zločin in pre-
vdarno vse kompromitujoče stvari in bi
ga oblast prišla šele par dni pred raz-
pravo ter bi se tudi preiskava pričela
še v tako poznem roku. Investigacijska
procedura se v bistvu v teh banalnih
vsakdanjih jurističnih primerih ne
razlikuje, zato se nikakor ne morejo
akceptirati Valkova izjava kot osno-
va za način postopanja. Poslevoedič
predsednik Sveta, Kitajec Čenglo, ki
je postavil madžarski vladi zahtevo, da
se razprodaja ne izvrši, je napravil
svoj korak po svojem pravem čutu,
dasi da to morda ni imel formalne
osnove. Ako hoče Društvo narodov iz
svojevega investigacijskega prava napra-
viti resnično, učinkovito sredstvo zo-
per revanžne tendence nemirnih držav,
tedaj mora vsakekor sprejeti v polnem
obsegu naziranje točasnega svojega
predsednika, sicer postane investiga-
cija samo papirna forma brez žive vse-
bine.

Madžarska diplomacija je tedaj spret-
no izbrala vrzel o pravni zgradbi že-
nevskih statutih. Dolžnost Društva na-
rodov je, da nikakor ne pripusti, da bi
madžarski vzgled postal precedenčni
primer, kakor očitno spekulira Val-
ko. Naglasil je namreč, da bi mogel
slučaj Madžarske biti primer tudi za
druge države in je s tem apeliral oči-
vidno predvsem na Nemčijo.

Marčno zasedanje Društva narodov
bo tedaj za vse sosedje Madžarske sil-
no važno, ker se bo na njem pokazal,
ali morejo v svojem odporu proti
madžarskim revanžnim čustvom raču-
nati na moralno in efektivno zaslonbo
Društva, ali pa se morajo zanašati sa-
mo na lastno silo. Prvo je možnost za
pota in sredstva miru, drugo pa je na-
protje tega.

Italija proti demilitarizaciji meje

Zenova, 28. februarja (ri) Varnostni odbor
je razpravljal med drugim o predlogu de-
militarizacije meje. Italijanski delegat se je
temu predlogu odločno uprl in je izjavil,
da Italija ne bo nikdar dovolila, da se ustanovi
na njenih mejah nevtralna cona.

Madžarski nastop proti Društvu narodov

Značilne zjave madžarskega zunanjega ministra o monostrski
afri in o pravicah Društva narodov. — Madžarska skuša zlo-
rabiti nejasne določbe pakta Društva narodov glede investi-
gacije

Budimpešta, 28. februarja, s. V. z u-
nanjem odboru poslanske zbornice je
danes govoril zunanji minister Valko o
monostrski aferi. Najprej je obrazložil
postopanje madžarske vlade ter je po-
vdarjal, da se je postopalo v smislu
železniškega pravilnika in da je bil za-
plenjeni material uničen pod nadzor-
om sodnijskih organov in zaprise-
ženih strokovnjakov.

V tem primeru so hoteli sosedje Ma-
džarske uporabiti investigacijsko po-
stopanje v smislu čl. 143. pakta Dru-
štva narodov. V smislu čl. 124. in 126.
določenih norm glede investigacije mo-
ra predmet in okvir investigacije dolo-
čiti Društvo narodov. Celo priprave za
tako investigacijo se morajo izvršiti sa-
mo na podlagi sklepa sveta Društva
narodov. Dokler ni tega sklepa, ima
madžarska vlada v smislu obstoječih
norm popolno akcijsko svobodo in nima
v nobenem oziru kakih obveznosti. Na
drugi strani pa nima nobena država
niti ne predsednik sveta pravice, sta-
viti madžarski vladi kake zahteve. Na
tak način bi se moglo z dobro pre-
mišljenim sistemom ovadb škodovati
celokupni upravi, da celo vsemu go-
spodarskemu življenju kake države v
škodo državne suverenitete. Iz tega
vzroka je morala madžarska vlada od-
kloniti še januarja meseca najavljeno
željo češkoslovaške in jugoslovske
vlade, da mora ostati zaplenjeni ma-
terial v interesu eventualne investicije
nedotaknjen. Predsednik sveta Društva
narodov nima večje pravice kot kak
drugi član sveta. Ni dvoma, da pred-
sednik sveta niti nima pravice v pri-
meru predlagane investigacije ukreniti
prehodne odredbe. Tako sodi o vsej

zadevi tudi mednarodno časopisje. Sa-
mo nekateri listi bi hoteli izrabiti to za-
devo, da se ustvari precedenčen slu-
čaj, ki bi se kasneje mogel uspešno
uporabiti tudi za druge države.

Popolnoma drug položaj bi bil, ako
bi pretela neposredna vojna nevarnost.
V tem primeru ima predsednik sveta
Društva narodov na podlagi čl. 11. pak-
ta Društva narodov pravico do pred-
hodnih odredb. Ta člen pa se nikakor
ne more uporabiti v monostrski zade-
vi, in sicer ne samo zato, ker bi se v
danem primeru predlagala uvedba po-
stopanja na podlagi čl. 143. mirovne
pogodbe in ne na podlagi čl. 11. pakta
Društva narodov, temveč tudi zaradi
tega ne, ker se ne more nikogar pre-
pričati o tem, da pomeni uničenje voj-
nega materiala kako neposredno vojno
nevarnost. Razorožitev Madžarske je
bila odredjena po trianonski mirovni po-
godbi. Ista pogodba opozarja na to, da
bo razorožitev osrednjih držav sledila
splošna razorožitev.

Z vsjo pravico, je dejal zunanji mi-
nister Valko, smemo torej računati s
tem, da naša razorožitev ne bo eno-
stranska. Iz vsega tega pa dosedaj ni
postalo ničesar. Čeprav smatramo, da
so določbe o razorožitvi enostranske
in nepravilne, jih je vendarle Madžar-
ska natančno izvršila (!?) To pa ne
pomeni, da se mora kontrola glede raz-
orožitve izvesti na malenkosten in žaljiv
način. Investigacijska pravica je za
važne primere največjega pomena. Ta
pravica pa ni dana zato, da se z njo
ponižujejo države. Trdno upamo,
je končal minister Valko, na predvarnost
in pravičnost sveta Društva narodov,
da ne bo podpiral takih stremeljenj.

Mussolini bo odgovo- ril šele v soboto!

Rim, 28. februarja, o. Poslanska zbor-
nica je pričela danes razpravljati o pro-
računu prosvetnega ministrstva. Ob
zaključku se je predsednik Casertano
izjavil, da bo Mussolini šele v soboto
odgovoril na interpelacijo glede pro-
italijanskih manifestacij v Avstriji. Tu-
di danes razpravljajo nekateri rimski
listi o sporu, ki je nastal zaradi govo-
rov v avstrijskem parlamentu. Nagla-
šajo, da Italija nikakor ne namerava
izpremeniti svoje politike v Poadriju
ter napovedujejo, da bo tudi Mussoli-
ni v svojem odgovoru to najbrže izrec-
no naglasil.

Krvava volilna borba na Poljskem

Varšava, 28. februarja. Zadnje nedeljo
pred volitvami so porabile vse stranke za
živahno volilno agitacijo. Samo v Varšavi
se je vršilo 68 volilnih shodov, katerih se
je udeležilo 120.000 volivcev. V Lvovu so
stranke priredile 20 zborovanj. V Varšavi
je samo so shodu komunistov prišlo do iz-
gredov. Neka govornica je govorila proti
državi, nakar je intervenirala policija. Mo-
žica je pričela proti policiji metati kame-
nje ter je tudi streljala. Dve osebi sta bili
težko, 20 pa lahko ranjenih. Po svojem
zborovanju so hoteli komunisti razbiti shod
socijalnih demokratov, vendar pa jim to ni
uspelo. V provinci so vsa zborovanja po-
tekla mirno. V Bialystoku je bilo razpušče-
no zborovanje monarhistov. Na tem zboro-
vanju se je edina oseba, ki bi mogla kot
kralji zasedati poljski prestol označiti maršal
Pilsudski. V Lvovu so shodi komunistov
socijalističnih levčarjev in ortodoksnih ži-
dov potekali zelo burno. Več komunistov
je bilo zaradi protidržavne propagande areti-
ranih. Zborovanje Židov je morala policija
zaradi spopadov med ortodoksnimi in zio-
nisti razpuščiti. Več oseb je bilo več ali
manj ranjenih. Tudi v Rzeszowu je prišlo
do spopadov med židovskimi strankami.

Senzacionalen atentat v Rimu

Rim, 28. februarja z. Na bivšega gene-
ralnega tajnika jezuitskega reda, znanega
zgodovinarja patra Venturija je bil izvršen
atentat. Neki mladenič je hotel v samosta-
nu Jezusove cerkve govoriti s patrom
Venturijem. Med razgovorom je skušal z
zelo ostrim instrumentom prebosti vrat pa-
tra. Pater Venturi je bil samo ranjen, mlade-
nič pa je pobegnil. O vzrokih tega aten-
tata krožijo različne verzije. Na eni strani
se trdi, da je bil atentat proti patru Ven-
turiju izvršen, ker je bil tat prijatelj fašizma.
Na drugi strani se spravlja atentat v zvezo
s policijsko preiskavo, ki je bila izvršena
pri bivšem protimodernističnem papeškem
prelatu o katerem se sumi, da je z nekateri
militaristi pariskimi prijatelji, ki stoji blizu
krogu okoli lista »Action Française« izdal
protiležniško biblioteko, o kateri je revija
»Civiltà Cattolica« pred tedni objavila dal-
jši članek. Kakor se govori, je pater Ven-
turi dobil nalogo, naj odda svoje strokovnjško
mnenje o dokumentih, ki so se našli pri to-
lišni preiskavi.

Za danes se pričakuje burna seja čl. senata

Praga, 28. februarja h. Senat se je danes
sestal h krajišnji seji. Čeprav so bila na
dnevnem redu manj važna vprašanja, je bi-
la seja zlasti pri razpravi o imunitetnih
zadevah zelo burna. Do razburilive inci-
denta je prišlo, ko je socialnodemokratski
senator in podpredsednik senata vprašal
klerikalce, ali pristola ministru za narodno
zdravje, da je odstopoval v Konnersbruh k
Terezi Neumannovi. Odgovorili so mu, da
minister lahko potuje kamor hoče. Jutri se
vrši zadnja seja senata in bo zasedanje pa-
lamentu zaključeno. Na dnevnom redu jutri-
šnje seje je debata o rudarski stavki. To
debatu so skupno izsilili nemški in češki so-
cijalni demokrati. V tej debati bo podal iz-
javo minister dr. Spina. Pričakuje se, da
bo seja zelo burna.

Tožba Živnostenske proti slovenskim občinam

Praga, 28. februarja. O procesu Živo-
stenske banke proti jugoslovenskim obči-
nam izve vaš dopisnik naslednje: Razprava
se prične jutri. Neodvisno od sodnega po-
stopanja se vrši diplomatska akcija med
Beogradom in Prago. Jugoslovensko finan-
no ministrstvo je zelo energično nastopilo
za jugoslovske občine, toda brez pozitiv-
nega uspeha, tako da se sodno postopanje
ni moglo ukinuti. Češkoslovaško zunanje
ministrstvo je skušalo intervenirati. Z uspe-
hom se je to izvršilo samo pri Ustredni
banki čeških sporetenih, ki je n. pr. pri-
stala v primeru občine Dubrovnik na to, da
se bo za eno predvolno krono plačal en di-
nar. Jutri gre za pet dalmatinskih občin.
Ako bo sodišče jutri ugodilo Živnostenski
banki, bo Sporobanka tožila 14 slovenskih
občin na Sp. Stairskem, ki ji dolgujejo
razne zneske. Živnostenska banka pa pri-
bližno 70 drugih občin v Dalmaciji in Slo-
veniji. Vendar pa se Sporobanka diploma-
tskim potem pozaja, da se doseže kompro-
mis.

Čsl. revanžna akcija proti Poljski

Praga, 28. februarja h. Jutri se povrne v
Prago češkoslovaški delegat, ki je vodil v
Varšavi pogajanja glede carinske valoriza-
cije. Ki so ostala brez uspeha. Po njegovem
povratku se bo vršilo več interministerij-
nih konferenc katerim bodo prisostvovali
tudi interentni gospod. in drugih strok. or-
ganizacij. Na predlog avstrijskih trgov, in
industrijskih krogov se bo skušalo doseči
dogovor glede revanžne akcije proti Poljski
in glede skupnega postopanja sosednih držav.
V Avstriji zahtevalo takojšnjo odpo-
ved trgovinske pogodbe, kar je vzbudilo na
Češkoslovaškem precešen interes. Zanimi-
vo je, da je zadnje dni odšlo mnogo impor-
terjev v Jugoslavijo, da sklenejo zveze za
nakup svinj, ki se je dosedaj vršil na Pol-
skem.

Rumunsko-ruska pogajanja

Bukarešta, 28. febr. g. Danes se je ru-
manska komisija, ki je razpravljala o re-
šitvi obmejnih sporov s sovjetskimi Rusijo
vrnila iz Mogileva. Kjer so se vršila pogaj-
anja, v Kišinev. O poteku pogajanj so se
člani komisije izrazili zelo zadovoljivo
ter so izjavili, da so bila vsa sporna vpra-
šanja za Rumunijo ugodno rešena.

Napovedujejo se ostre politične borbe Napeto pričakovanje današnje seje Narod- ne skupščine

Posvetovanje demokratov. — Poslanci se zopet zbirajo. —
Vznemirjenje med radikali zaradi akcije dr. Srškića. — KDK
in predlogi o reviziji ustave

Beograd, 28. februarja p. Za jutrišnjo
sejo Narodne skupščine vlada v politič-
nih krogih živahno zanimanje, ker se
bo na njej predstavila nova vlada g. V.
Vukičevića. Iz vrst KDK se zatruje, da
bo zelo energično nastopila proti vladi,
kar se bo najbolj pokazalo povodom
razprave o anketi ki jo zahteva glede
Glavnjača.

G. Ljuba Davidović je danes s svo-
jimi prijatelji razpravljal o zadržanju
demokratov na jutrišnji seji Narodne
skupščine. V demokratičnih vrstah se
kaže skrb z ozirom na pričakovano
ostro kritiko, kateri bodo bržkone iz-
postavljeni voditelji demokratske stran-
ke tudi glede na njihovo zadržanje po-
vodom reševanja zadnje vladne krize.

Nocoj je v Beograd že prispel del
poslancev, večina pa bo prišla šele ju-
tri dopoldne. Danes ni bilo nobenih po-
sebnih političnih dogodkov ter se pri-
čakuje živahnije življenje v notranji
politiki šele za jutrišnjim dnevom.

Zanimivo je, da pripisuje danes beo-
gradski tisk poseben pomen akciji, ki
so jo začeli proti vladi radikalni cen-
trumaši z dr. Srškićem na čelu. Akci-
ja zavzema tak obseg, da se mora ba-
viti z njo tudi vladni tisk. Tako n. pr.
trdi nocojšnja »Pravda«, da bo zaradi
Srškićeve akcije prišlo do težkih pre-
tresljajev v radikalnem klubu. Vladni
krogi obtožujejo centrumaše, da so v
zvezi s KDK.

Zagreb, 28. februarja n. Iz tukajšnjih
krogov SDS in HSS se doznava, da so
nedavne izjave ministra dr. Srškića o
ustavi, oblastih in sedanji vladi bile
med njimi zelo ugodno sprejete, ker
jih smatrajo kot napoved približevanja
k smericam KDK. Posebno se med
Hrvti naglašja z zadovoljstvom, da je
dr. Srškić kot politični vodja Srbov v
Bosni in Hercegovini priznal Hrvatov
pravico vodstva v naši državi, zlasti,
ker pravi, da vlada brez Hrvatov nima
potrebne moralne avtoritete.

Beograd, 28. februarja. Z ozirom na
jutrišnjo sejo Narodne skupščine se je
vršila danes dopoldne seja demokra-
tskega poslanskega kluba pod predse-
stvom Ljube Davidovića, ki je poročal
o bodočem delu Narodne skupščine ter
o zakonskem predlogu za podporo stra-
daščim pokrajinam. Za Davidovićem
je govoril posl. Stevčić, ki je kritiziral
arrogantno obnašanje ministrov napram
poslancem, katerim le redkokdaj ali pa
sploh ne odgovarjajo na vprašanja. Po-
slanec Stevčić smatra, da je dosedanja
praksa občevanja poslancev z ministri
povsem pogrešna ter predlaga, naj se
izvoli poseben odbor, potom katerega
bi mogli poslanci občeovati z ministri.
Po daljši razpravi je bil Stevčićev pred-
log odklonjen s sklepom, naj se mini-
stri opozore, da bodo točnejši v odgo-
varjanju na poslanska vprašanja.

Opozicija zahteva anketo o Glavnjači

Na današnji seji Narodne skupščine bo KDK predlagala, naj
poseben odbor preišče škandalozne razmere v zloglasni Glav-
njači. — Dr. Korošec si je včeraj ogledal zapore in je mnenja,
da očitki niso utemeljeni

Beograd, 28. februarja p. Za jutrišnjo se-
jo Narodne skupščine je KDK pripravila
nujen predlog resolucije, ki zahteva anketo
o beogradski Glavnjači. Predlog se glasi:
Povodom razprave, ki se je vršila v Na-
rodni skupščini 25. novembra lanskega leta
o stanju v upravi mesta Beograda (policijski
direkciji), je zastopnik notranjega mini-
stra, odklanjajoč anketni predlog opozicije,
odgovoril: »Morem zagotoviti Narodno
skupščino, da bo kr. vlada vse storila in
podvela ter da je dela v tej smeri, da se
vse to, kar je bilo izrečeno o upravi mesta,
popravi.«

Medtem pa se ne samo ni ničesar popra-
vilo v zaporih beogradске uprave mesta in
v postopanju z aretiranci, temveč so kas-
neje prišli v javnost, zlasti v procesih, ki
so se vodili v zadnjem času, in v člankih
g. Dobrošava Jevdjevića v listih, tako tež-
ki in dokumentarni dokazi, da je v interesu
ugleda države, humanosti in kulture nujno
potrebno, da Narodna skupščina s svoje
strani stori vse za odpravo nečloveškega
načina, s katerim se postopa v upravi me-
sta. Zato nam je čast predložiti Narodni
skupščini v smislu člena 61 in 62 poslov-
nika naslednjo resolucijo:

»Narodna skupščina izvoli anketo sedmih
članov, ki naj prouči stanje v upravi mesta
ter o tem v roku meseca dni predloži po-
ročilo Narodni skupščini.«

Prosimo, da se ta resolucija proglas.
za nujno, ter bomo nujnost utemeljili v Na-
rodni skupščini.

Slede podpisi poslancev KDK.
Beograd, 28. februarja i. Čim je danes
dopoldne novi notranji minister dr. Koro-
šec iz »Reči« in ostalih listov doznal, da
bo jutri na dnevni red Narodne skupščine
postavljen nujen predlog z zahtevo po an-
keti, ki naj preišče razmere v Glavnjači, je
poveljaval preuči mesta g. Manuela Laza-
revića, naj ga spremlja v Glavnjačo. Dr.
Korošec je ostal v Glavnjači vsega skupaj
20 minut ter si je v tem času ogledal po-
samezne oddelke. Baj je ugotovil, da so
vesti o nečloveškem režimu v Glavnjači
pretirane in da zlasti niso točne vesti o
nekajih inkvizitorskih metodah. Vse zlo iz-
haja iz tega, da so zapori zelo tesni. Po-
sloplje je bilo sezidano v času, ko je bil
Beograd še majhen in ko se še ni toliko
pazilo na higijenske zahteve. Medtem pa
se je Beograd razvil v veliko prestolnico z
množestvenim prebivalstvom. Število
dnevniš arcaj se giblje sedaj med 250 do
350. To veliko število aretirancev se mora
razdeliti na 20 celic. Za politične aretiran-
ce ne obstoje posebni zapori. Kar se tiče
pritožb proti policijskim organom, češ, da
vrše fizično presijo na okrivljence, je dr.
Korošec izjavil, da obstoji ta navada po
vsem svetu in da se je poslužujejo vsi po-

licijski organi v najrazličnejših državah.
Vse konkretne slučaje pa bo najstrožje ka-
zoval.

Po ogledu policijskih zaporov je dr. Ko-
rošec odšel v občinsko upravo, kjer se je
sestal s predsednikom občine dr. Kumanu-
dijem. Baj sta razpravljala o tem, naj bi
občna Glavnjačo prezidala in modernizi-
rala.

Marinković se pripravlja na odhod

Beograd, 28. februarja, p. Francoski
poslanik Dard je izjavil vašemu dopis-
niku, da bo v najkrajšem času odpoto-
val v Francijo, ker je nastopila potreba,
da se sestane z zunanjim ministrom
Briandom v svrhu osebnega razgovora.
Francoski poslanik bo potoval v
Pariz bržkone istočasno, ko bo poto-
val tudi zunanji minister dr. Marinko-
vić v Francijo na zdravljenje.

Danes je dr. Marinković že pričel
uvajati svojega namestnika ministra dr.
Šumenkovića v posle zunanjega resora.
Ukaz o imenovanju dr. Šumenkovića
za namestnika zunanjega ministra bo
podpisan na dan odhoda dr. Marinko-
vića, bržkone 1. marca. Dr. Marinko-
vić se bo med potjo ustavil tudi v Že-
nevi, kjer ima napovedan sestanek z
zunanjima ministroma Titulescom in
dr. Benešem. Ta konferenca zunanjih
ministrov Male antante bo posebno
važna, ker bodo na njej razpravljali o
novu ustvarjenem položaju v Srednji
Evropi in o stališču, ki naj ga do nje-
ga zavzame Mala antanta.

Ljubljanska uvertura

Zagreb, 28. februarja. n. V »Narodnem
valu« je Stjepan Radić objavil uvodnik pod
naslovom »Uvertura k velikim skupščinam«
v Novem Sadu in Ljubljani. V članku pravi
g. Radić, da se je povodom njegovega
predavanja v Ljubljani že takoj v početku
videlo, da bo uspeh popoln. Radić navaja
vsebine svojega predavanja ter pravi med
drugim, da je tokom predavanja omenil, da
so slovenski radikali najsibša stranka v
Sloveniji. V predavanju so padli tudi ostri
očitki proti beogradskim cinčarjem in pri
vski taki pripombi je vsa dvorana burno
odobraval, kar bi človek ne pričakoval od
hladnokrvnih in opreznih Slovencev. Bilo je
enodušno mnenje vseh prisotnih poslušal-
cev, da je bilo predavanje najboljša uvertu-
ra k velikim skupščinam KDK v Ljubljani,
ob enem pa tudi dober znak za manifesta-
cijo v Novem Sadu. Ki bo z ozirom na vse
znake enako veličastna kakor ona v Zagre-
bu.

Ločitev pravoslavne cerkve od države

Načrt zakona o avtonomni ureditvi pravoslavne cerkve. — Cerkev se bo po novem načrtu upravljala sama. — Tudi pravoslavni duhovniki bodo poučevali v šolah

Beograd, 28. februara. I. Ze pred dvema mesecema je, kakor znano, bivši minister ver. Obradović imenoval posebno komisijo za nalogo, da izgotovi zakon o pravoslavni cerkvi. Komisija je včeraj zaključila svoje delo in podpisala elaborat načrta novega zakona o pravoslavni cerkvi, ki bo sedaj izročen novemu ministru ver. Simonoviću, da ga predloži ministrskemu svetu in nato Narodni skupščini.

Dosedanji zakon o srbski pravoslavni cerkvi je iz l. 1890. in je kot srbski cerkveni zakon veljal samo za kraljevino Srbijo. Ustava bivše kraljevine Srbije je pravoslavno veroizpoved proglasila za državno in jo štela kot svojo vero; zato je med drugim določala, da mora biti kraljevski dom pravoslavne vere. Po členu 12. naše sedanje ustave pa so vse veroizpovedi ravnopravne. Po tem členu dobi srbska pravoslavna cerkev avtonomne ureditve. Svoje notranje verske posle naj bi urejala samostojno ter tudi sama upravljala cerkvene fondne v mehanizacijah. V tem je tudi glavna razlika med dosedanjim zakonom o pravoslavni cerkvi iz l. 1890. in načrtom novega zakona.

Razen tega odreja novi zakon za pravoslavno cerkev še posebne avtonomne organizacije v njej sami. V cerkvenih občinah pravoslavne cerkve obstoje po tem načrtu naslednje avtonomne ustanove: odbor cerkvene občine in skupščina cerkvene občine; v eparhijah (škofijah) obstojita poleg

episkopa in duhovnega sodišča kot avtonomno telo eparhijske skupščine in eparhijski odbor, v centrali cerkve pa razven patrijarha, arhijerejskega sabora, arhijerejskega sinoda in velikega duhovnega sodišča kot avtonomno telo še patrijaršijska skupščina in patrijaršijski odbor. V cerkvenem življenju pravoslavne naroda sodeluje potemtakem tako duhovščina kakor narod.

Vse ustanove cerkve prehajajo v smislu nove avtonomne ureditve v breme njenega proračuna. Njena cerkvena organizacija bo imela kot glavno skrb ureditve vprašanja duhovniških pokolov. Razen državne subvencije, ki je določena v členu 12. ustave in ki se bo podeljevala v razmerju vernikov in stvarno dokazanih potreb, so z novim načrtom določeni še naslednji viri: dohodki od ujednjenja ali posebnega cerkvenega imetja, cerkvene doklade, cerkvene takse, obdavčenje samostanov in posestev cerkvenih občin, darila itd.

Novi načrt določa tudi materijalno odškodnino, ki jo naj da država pravoslavni cerkvi, čim dobi načrt zakonsko moč. Ta odškodnina se utemeljuje s tem, da je pravoslavna cerkev v preteklosti izvršila veliko delo v korist države. Po dosedanjim ureditvi pravoslavne cerkve so verouk v ljudskih šolah poučevali učitelji, po novem načrtu pa naj verouk v ljudskih šolah preide na duhovnike, ki bodo s tem dobili nov vir dohodkov.

Angleško stališče o sovjet-skem razorožitvenem programu

London, 28. februara. a. Državni podtajnik v notranjem ministruvstvu je sredi izjavi naslednje: Dokler bo splošna vojaška dolžnost tvorila del politike velikih narodov kontinenta in dokler bo ta misel zasidrana v srcih teh narodov, ne bo prišlo na svetlo do razorožitve. Naša vojska šteje sedaj en četrt milijona manj kot leta 1924. Število vojnih ladij smo od 704 znižali na manj kot 400. Rusi so v Zenevi dvakrat predložili razorožitvene načrte. Faktično pa je Rusija hotela uničiti civilizacijo sveta, obenem pa je predlagala razorožitev. Pomisliti moramo, v kakem položaju bi bili, ako bi se razorožili ter izročili svojo državo krvoločnim Rusom.

Francija naroča železniški materijal v Nemčiji

Pariz, 28. febr. (be.) Vlada bo naročila za gradnjo saharke železnice velikanske množine železniškega materijala v Nemčiji.

Italijanske ladje nimajo sreče

Genova, 28. februara. o. Največja italijanska motorna ladja „Augustus“, ki je 26. t. m. zapustila tukajšnje pristanišče ter nastopila svojo drugo vožnjo v Južno Ameriko, se je morala zaradi raznih poškodb na strojih vrniti v Genovo.

Rim, 28. februara. o. Iz Sirakuze poročajo, da se je tam potopila italijanska ladja „Micheline“. Zavozila je v valolom.

Ponesrečen beg na smrt obsojenega morilca

Varšava, 28. febr. g. Pred meseci je iz kaznišnice Sing-Sing pobegnil morilec, ki je bil obsojen na smrt in je že bil v celi za na smrt obsojen. Posrečilo se mu je utihotapiti se na parnik ter odpotovati v Evropo. Newyorška policija je poslala v Evropo inspektorja Hardinga, da poizveduje za zločincem. Harding se je res posrečilo izslediti ga v neki vasi na Poljskem, kjer je živel pod napačnim imenom. Sedaj ga bodo zopet spravili v Ameriko.

Katastrofalna povodenj na Kitajskem

Peking, 28. febr. g. Rumena reka je prestopila bregove ter poplavlja 80 vasi. Približno 20 tisoč oseb je brez strehe.

Tretji teden rudarske stavke na češkem

Praga, 27. februara. Kljub posredovanju vlade se do danes ni posrečilo doseči sporazuma med delavskimi zastopniki in lastniki premoženj. Po dosedanjih pogajanjih so delavci vztrajali na svojih zahtevih po 20% zvišanju mezd in po primernejšem zvišanju premij za efektivno izkopani premoz. Podjetniki pa ne odstopijo od svojega neuklonljivega stališča. V revirjih vlada doslej mir in red. Osebito so se zboljšale varnostne delavske straže, ki čuvajo, da se ne bi napravile kvarile in da se rovi ne bi zapustili. Komunisti skušajo povsod izzivati nemire in nahajati delavce na splošno principijelno stavko v protest proti obstoječemu državnemu redu.

Bati se je, da se bodo stavkolučim pridružili tudi rudarji iz revirja Kladno, ki so tudi stavili zahtevo po 20% povišanju mezd in za odgovor določili kratek rok, tekom katerega je tehnično nemogoče odgovoriti na delavsko predstavko. Delavci iz slovaškega premoženja v Handlovi so pa že prošlo soboto stopili v stavko brez opozorila. Z njimi znatno otežena in vladno posredovanje ne bo imelo nikakega oporišča napram lastnikom premoženj. Pomanjkanje premoga se še ne občuti. Železnice so založene s kurivom za 50 dni in svojih zalog še niso načele, ker iz drugih revirjev redno prejemajo potrebne kontingente premoga. Železniško ministruvstvo je prelože v inozemskih ponudb, ki pa so bile odklonjene. Za danes, 29. t. m. so napovedana ponovna pogajanja, ki jih bo posredovala vlada. Minister javnih del dr. Spina se nada, da se bodo delavci zadovoljili s 7% povišanjem mezd in premij.

Sovjetske gospodarske težave

Po poročilih sovjetskih listov je vladna kampanja za nakup žita pri kmetih zadnje čase precej napredovala. Vendar se ceni nedostatek v preskrbi z žitom mest in industrijskih centrov še vedno na kakih 1 milijon ton. Sovjet narodnih komisarijev je naročil sodščem, da imajo zoper kmete, ki zadržujejo žito, in zoper privatna podjetja, ki kupujejo žito nad vladno maksimalno ceno, postopati kakor s sabotažniki in verzi. Kmeti delovanje sabotažije državi. Obenem so višje instance sovetov naložile odgovornost za ev. nadaljnji neuspeh pri nakupovanju na najnižje sovjetke, ki so jim lokalne razmere znane in lahko postopajo proti bogatejšim kmetom, ne da bi njih mere zadele bednejšega kmeta in kmetke zadruge. Sovjeti ugotavljajo, da so žito v redu oddali srednji kmetje, zato groze bogatejšim s kaznimi od 6 do 12 mesecev ječe, ako se jim dokaže zlonamerna pasivna rezistencija.

Da pospeši nakup žita, je vlada obljubila srednjakom točno dobavo potrebnih poljedeljskih strojev in orodja bednjakom pa povišala kontingent žita za pomladanski posev. Prava kriza se pričakuje ravno ob delitvi žita za posev, ker zaradi primanjkljaja žita, določene za prehrano, ne bo vlada v stanju, da pomaga z žitom še poljedelstvu. Tudi na izvoz ob takem stanju stvari ni misliti. Časopisje je mnenja, da bo dekoncentracija odgovornosti za žitno kampanjo blagodejno vplivala, kar se je v ostalem že opazilo. Predsednik sveta narodnih komisarijev Rykov pa ne daje tako tolažilnih nad. marveč pravi, da bo Rusija v prihodnjih treh letih okusila še hujšo krizo, če ne bo stanje izboljšalo šele tedaj, ko se bo opazil učinek novih velikih državnih investicij v industriji.

Fašistična volilna reforma

a. d. — V Rimu, koncem februarja.

Ministrski svet je odobril zakonski načrt volilne reforme za poslansko zbornico, sloveč na načelu korporativne uredbe države. V smislu tega načrta bo število narodnih poslancev znašalo 400 namesto dosedanjih 553 in bo vsa kraljevina Italija tvorila eno edino volilno okrožje.

Način volitev je popolnoma izpremenjen, ali bolje rečeno: volitev sploh ni več, ker volilec ne odloča izvolitve narodnega poslance s svojim glasom, temveč dejanski imenuje poslance vodstvo fašistične stranke in je volilni čin čisto brezposelno dejanje, naravnost smešna farsa.

Pravico predlaganja kandidatov imajo vsedržavne fašistične konfederacije in zakonito priznani fašistični sindikati, ki pred lože dvakrat toliko kandidatov, kolikor je treba izvoliti poslance. V posameznih konfederacijah pa ne določa kandidatov zbor članstva, temveč njihovo vodstvo, njihov generalni svet na posebej v ta namen sklicani seji, o kateri se mora napraviti uraden notarski zapisnik. Posameznim konfederacijam pripada za vsakega 100 poslancev, ki jih je treba voliti, naslednje število kandidatov: poljedelski 12, poljedelski, uradniški in delavski 12, industrijski 10, industrijski uradniški in delavski 10, trgovski 6, trgovski uradniški in delavski 6, prevozniki, pomorski in zračni 5, uradniški in delavski iste stroke 5, prevozniki, kmetijski in notranjeplovbeni 4, uradniški in delavski iste stroke 4, bankarski 3, bankarski uradniški 3, konfederaciji svobodnih poklicev in umetnikov 20.

Poleg konfederacij in sindikatov pa imajo pravico predlaganja kandidatov tudi ustanove in udruženja nacionalne važnosti, ki zasledujejo kulturne, vzgojne ali podpirne namene. Ta pravica se jim prizna s posebno vladno naredbo. Predložiti pa morajo v celoti kandidate samo za eno četrtino poslancev, ki jih je treba izvoliti.

Rok za predlaganje kandidatov odreja Jolk, s katerim se razpiše volitve, in ne sme biti krajši od dvajset in ne daljši od štirideset dni. Vsi predlogi se predložijo tajništvu fašističnega velikega sveta, torej vrhovnemu vodstvu fašistične stranke, ki uvrsti vse predlagane kandidate po abecednem redu v seznam, v katerem je pri vsaki kandidatu dostavljena zaznamba predlagalca.

Fašistični veliki svet sestavi potem končno volilno listo „naznačenih poslancev“ in v to vrsto temeljito pretrse seznam predloženih kandidatov, iz katerega izbira po svoji svobodni volji. More pa postaviti na volilno listo tudi ljudi, ki niso v seznamu predloženih kandidatov. Tako sestavljena volilna lista „naznačenih poslancev“ se objavi v uradnem listu in se nabije v sed občinah kraljevine.

Volitve se vrše tretjo nedeljo po razglasitvi liste. Glasovanje se vrši z enotno glasovnico, opremljeno s fašističnim znakom in besedilom: „Ali odobrujete listo poslancev, odobreno po nacionalnem fašističnem veliki svet?“ Volilec izrazi svojo voljo s tem, da pod tem vprašanjem napiše odgovor: „da“ ali pa „ne“.

Štetje glasov se vrši potem na apelacijskem sodišču v Rimu. Če je bil za listo oddan en glas nad polovico vseh veljavnih glasov, je lista izvoljena, z enim glasom nad polovico veljavnih glasov proti listi lista propade, v slučaju enakosti glasov pa je lista izvoljena.

Če lista ni izvoljena, odredi apelacijsko sodišče nove volitve s konkurenčnim listami in sicer v roku najmanj 30 in največ 45 dni po razglasitvi tega odloka. Za te ponovne volitve morajo predložiti kandidate liste vsa udruženja in organizacije, ki štejejo 5000 članov, kateri so kot volilci redno vpisani v volilnih imenikih. Vsaka lista sme vsebovati samo tri četrtine števila poslancev, ki se v celoti volijo. Vsaka lista mora biti označena s posebnim znakom. Liste se morajo predložiti najkasneje 15 dni pred dnevom volitev apelacijskemu sodišču v Rimu, ki jih odobri.

Štetje glasov pripada zopet apelacijskemu sodišču v Rimu, ki proglasi za izvoljeno celo listo, ki je dobila največje število glasov. Tako so torej izvoljene tri četrtine poslancev. Ostala četrtina pa se proporcionalno razdeli med ostale liste po številu glasov, ki so jih dobile. V to vrsto se razdeli vsota glasov vseh list s številom poslancev, ki naj pripadajo manjšini. Število, ki se dobi po tej delitvi, je manjšinski količnik. Nato se razdeli število glasov vsake liste s tem količnikom in številu, ki se dobi s to delitvijo, je število poslancev, ki pripadajo dotični listi. Za izvoljene se proglase kandidati po vrstnem redu, ki ga zavzemajo na listi, do tistega števila, ki je pripadlo listi.

Volilno pravico imajo v obeh slučajih italijanski državljani, ki so dovršili 21. leto starosti, in italijanski državljani izpod 21. ali ne izpod 18 leta starosti, ki so oženjeni in imajo otroke. Oboji pa morajo redno plačevati sindikalne prispevke ali pa biti upravitelji ali člani katerega društva ali ustanove, ki plačuje sindikalne prispevke, oziroma člani katere delniške družbe. Družbene delnice ali nominativne delnice dajejo volilno pravico po enem letu. Volilno pravico ima nadalje italijanski državljani, ki plačuje na leto najmanj 100 lir neposrednih davkov, pokrajinskih ali občinskih davkov ali pa je vsaj eno leto lastnik ali uživalec nominativnih vrednostnic državnih, pokrajinskih ali občinskih zadolžen za rento 500 lir; potem italijanski državljani, ki dobiva plačo ali pokojnino ali druge prejemke trajnega značaja od države, pokrajine, občine ali katere druge ustanove, ki je po zakonu podrejena državnemu ali občinskemu nadzorstvu in končno posvetna katoliška duhovščina in pravi svečeniki ostalih v Italiji državno priznanih veroizpovedanih.

Tak je torej novi fašistični volilni red, ki ga italijanski fašistični tisk proglasi za nekako svetovno čudo, za višek vsega, kar se je kdaj na svetu storilo v tem pogledu in kar naj bi vsemu svetu rabilo za vzor. Oni pač tako, nefašistični svet pa drugače in nekoliko kritični pripomb k temu „svetovnemu čudu“ objavimo tudi mi ob prvi priliki.

Cela vas pogorela

Magdeburg, 28. febr. a. Kakor poroča „Magdeburger Generalanzeiger“ iz Lüchow, je včeraj pogorela vas Kahrien. V kratkem času je 7 posestev s 13 poslopji postalo žrtev požara. Prebivalci so si jedva rešili življenja.

Fašistična ljubeznjivost

Naše uredništvo je prejelo iz Trsta zelo ljubeznivo pismo, ki se glasi dobesedno tako — le:

„Per il giornale Jutro ed il suo direttore selavo — duro anzi extra duro, kar bi se reklo po naše: „Za list Jutro in njegovega ravnatelja, trdega ali celo izredno trdega ščava.“

Temu pisemu je bil priložen izresek iz „Templa di Trieste“ od 17. t. m., na katerem se pod naslovom „Neizpodbiten dokument“ čita ona neštetokrat pogreta vest o pohvali in priznanju italijanski mornarici, ki fu ji je ob priliki razkritja spomenika njenega junaštva v svetovni vojni v Brindisiju izrekel 10. februara 1924 tedanji naš vojaški ataše v Rimu, general Milan Ječmenič. Ta govor generala Ječmeniča da je dokument, ki vzpostavlja zgodovinsko resnico o delovanju italijanske mornarice za rešitev srbske vojske po letih 1915. in se je baje glasil tako — le:

„Današnjega dne, ko velika italijanska mornarica slovesno razkriva ta spomenik, spominjajoč se pomoči, ki jo je nudila vojski 1915. in v začetku leta 1916. srbski vojski, se spominjam onega tragičnega leta 1915., ko so bili naši vojaki, napadeni od severa po nemških in avstrijskih četah, prisiljeni na umik preko nedostopne Albanije, ker niso hoteli odložiti orožja in so žrtvovali vse, da rešijo svojo čast. Iztrpani, sestranični so pripeli naši vojaki na bregove lenega Jadrana, kjer so jih pričakovala zavestna brodovja, italijansko številnejše od vseh, ter jih prepeljala na Krk, v Brindisi in Bari, da se opomorejo in oskrbe, in odkoder so potem že po kratkih treh mesecih popolnoma okrepjeni mogli kreniti zopet na svoje mesto na solunski fronti. Kako veličastno delo je storila tedaj italijanska mornarica, ko je v kratkem času prepeljala v Jadrano in razburkanem Sredozemskem morju v oni dobi hudih viharjev okoli 150.000 srbskih vojakov, nekoliko tisoč konj, neko število topov in ogromno množino beguncev. Ta pomoč, ki jo je z velikim samozatjevanjem nudila v letih 1915. in 1916. prijateljska italijanska mornarica srbski vojski, je neprecenljivo koristila skupni zavezniški stvari, ker je ta vojska tri leta pozneje z zavezniško pomočjo zlomila sovražnikove vrste na solunski fronti in s tem prispevala k pospešitvi konca vojne.“

Tako se glasi ta „neizpodbitni dokument“ in mi „člavi dur“, oziroma „extra dur“ smo ustregli glasilu tržaškega fašizma, ki nas je počastil s takim lepim primkom, smo ga objavili v čast in slavo one junaške italijanske mornarice, katero so Francozi in Angleži morali naravnost prisiliti, da je leta 1915. storila svojo dolžnost napram srbski zavezniški vojski. V svoji strahopetnosti se Italijani niso upali s svojimi lastni in čez Jadrano in bilo je treba kar najodločnejšega pritiska s francoske in angleške strani, preden je italijanska mornarica sledila francoski in angleški, ki sta se z vso vmeno lotili reševanja preko Albanije prihajajočih Srbov. Govor generala Ječmeniča v Brindisiju je pač res dokument, in sicer dokument mednarodne vjernosti, ki je med omikanimi narodi običajna, ni pa nikakor dokument italijanske junaštva in požrtvovalnosti, ker takih vrtil Lah nikdar niso imeli, najmanj pa še v onem času. Dogodki leta 1915. in 1916. so danes že tako daleč za nami, da jih moramo presojati zares popolnoma resno in trezno ter nepristransko in se mora prav zato vsakomur, ki jih pozna, zdeti že naravnost smešno, če si hoče Italija danes iz njih kovati zase kapital, od katerega nima pravice, ker tedaj ni storila prav nič drugega, ko edino le svojo zavezniško dolžnost in še tisto samo z največjo nejevoljo, po pritiskom ostalih zaveznikov in skrajno polovičarsko, o čemer morajo podati vsak čas v resnici neizpodbitne dokaze vsi tisti Srbi, ki so sami doživljali one dogodke in čutili na svoji lastni koži vrednost „junaštva“ italijanske mornarice.

Upamo, da na „Popolo di Trieste“ zadovoljen s tem našim prispevkom k ugotavljanju zgodovinske resnice o junaških delih italijanske mornarice v letih 1915. in 1916. in se nadamo, da nas kmalu zopet počasti s kakim novim lepim primkom, še lepšim kot „člavi dur“.

Po volitvah na Japonskem

Volilna bitka brez odločitve

Z zanimanjem pričakovane volitve v japonski parlament so izpadle neodločne. Nobena izmed glavnih strank ni dobila večine. Izvoljenih je bilo 466 poslancev. Vladna konservativna stranka „seiyukai“ jih je dobila 221 (prej jih je štela 190), glavna stranka opozicije „minseitō“ pa je padla od 220 na 214 mandatov. Jeziček na tehnični ostanje potemtakem manjše skupine (kot neodvisni s 15 mandati, stranka „kakushin“ in „ščido“ s 4 in delavska stranka z 8 poslanci). Od njihove podpore je odvisno, kdo bo imel večino v parlamentu, ali sedanji konservativni kabinet pod vodstvom upokojenega generala barona Tanake ali pa opozicijska, liberalna „minseitō“ pod načelstvom Ozačija Hamagučija.

Japonske volitve so bile zanimive iz dveh razlogov. Prvič se je izkazalo, da uvedba splošne volilne pravice (prej je volilo 3 milijone oseb, sedaj pa jih ima pravico glasiti 10 milijonov) ni mogla znatno izpremeniti strankarskih pozicij. Z druge strani pa je doprineščen dokaz, da so si naprednejše, liberalne in konservativne sile na Japonskem približno enake po moči. S konservativci so volili kmečki volilci, z liberalci pa mestno prebivalstvo, zlasti inteligenca in industrijsko delavstvo.

Uvedba splošne volilne pravice ni prinesla nobenega razpleta v politično borbo na Japonskem. Če se niti konservativcem niti liberalcem ne posreči sestaviti večinske vlade, za kar je le malo upanja, je pričakovati zopetnega razpusta parlamenta ali pa uvedbo „diktature, kot jo imajo sedaj že tolike druge države.“

Delo univerzitetne komisije

Beograd, 28. februara. p. Komisija imenovanih profesorjev za ureditev univerzitetnih vprašanj je danes nadaljevala svoje delo ter je razpravljala predvsem o posameznih točkah resolucije, oziroma komunikacije, po kateri naj bi se uredila organizacija posameznih univerz in fakultet z ozirom na štedenje, ki bi omogočilo obstoj teh fakultet v času finančne krize kakor tudi o splošnih smernicah, ki bi se predložile posvetnemu ministruvstvu glede posameznih fakultet, da bi jih mogel konkretno uporabljati iz dosedanje razprave komisije. Izšla, da bi se pr. rednem gospodarstvu na univerzah mogli doseči znatni prihranki in na ta način odstraniti zadnji, pomisleki o potrebi redukcije fakultet. Donolne komisija ni poslovala, ker je tajnik komisije zagrebški profesor dr. Belobrk izdeloval argumente za resolucijo, kako bi se moglo uvesti štedenje na univerzah, da bi se preprečila redukcija posameznih fakultet, do čim je predsednik komisije dr. Pavel Popović izdeloval definitivno redakcijo argumentov na podlagi referatov posameznih članov komisije, kateri bodo predloženi jutri dopolnjeni. Komisija je popoldne razpravljala tudi o načelnih točkah načrta univerzitetnega zakona zlasti na o onih, ki se tičejo števila fakultet. Razen tega je razpravljala o vprašanju izločitve veterinarske fakultete iz zagrebške univerze ter o onih členih zakonskega predloga, ki so v zvezi z vprašanjem nadzorstva nad seminarji, instituti, laboratoriji itd. glede na nabavo in uporabo potrebne materiala. Po mnenju komisije bi se imeli vsi odgovori proti načrtu univerzitetnega zakona predložiti v končno presojo udruženim profesorjem v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu, oziroma tamošnjim univerzitetnim svetom, ker smatra, da ni kompetentna za izdelavo končne redakcije tega zakonskega načrta.

Avdijske

Beograd, 28. februara. p. Danes sta bila sprejeta od kralja v avdijski v resornih zadevah minister narodnega zdravja dr. Dobrovič Popović in minister pravde Milorad Vujić. Pozornost je vzbudilo tudi dejstvo, da je bil danes sorojen v avdijski bivši minister Gasp Petrović, ki je znan kot hud nasprotnik nast. Vukičevića.

Dr. Nikić se vrača v HSS?

Zagreb, 28. febr. r. Povodom bivanja bivšega ministra dr. Nikića pred nekoliko dnevi v Zagrebu, se je započela akcija disidentov HSS za likvidacijo njihovega pokreta in njihovo povrnitev v HSS. V vrstah Radićevih stranke se sprejema ta akcija s simpatijami ter se naglašja, da bi s povratkom disidentov HSS moralno mnogo pridobila tako na zunan kakor na notran, čeprav morebiti ne po številu volilnih krogov.

Brezplodni zakon za pomoč gladujočim

Beograd, 28. februara. p. Minister za socialno politiko Čeda Radović je bil danes popoldne sprejet od kralja v avdijski. Ob tej priliki je kralj podpal ukaz, po katerem se ima Narodni skupščini predložiti v odobrenje dane od vlade sprejeti zakonski predlog o prehrani pasivnih krajev. Kakor smo že poročali, ta zakonski predlog ne predstavlja nobene dejanske pomoči stradalim pokrajini, ker po njem država ne daje v to svrhu niti pare. Zato je pričakovati, da bo v Narodni skupščini naletel na zelo ostro kritiko KDK.

Kredit za stavbo Poštne hranilnice v Ljubljani

Beograd, 28. februara. p. Danes dopoldne je bila seja ministrskega sveta, na kateri je odbor ministrov določil v to svrhu, predložiti načrt zakona o prehrani pasivnih krajev. Predlog je bil z malenkostnimi izpremembami odobren. Bil je že danes izročen predsedstvu Narodne skupščine in bo prišel na jutrišnji seji na dnevni red kot nujni predlog. Ministrski svet je dalje odobril kredit za zgradbo novega poslopja Poštne hranilnice v Ljubljani.

Neprijetno slovo Branislava Nušića

Sarajevo, 28. febr. n. Te dni bo upravitelj tukajšnjega gledališča g. Branislav Nušić zapustil Sarajevo, ker se stalno preseli v Beograd. Za seboj zapušta zaradi krize, v kateri je bilo tudi sarajevsko gledališče, docela prazno blagajno, tako da so igralci dobili za ta mesec samo po 100 Din na račun plačo.

Novi minister zavrge Gosarjevo uredbo

Beograd, 28. februara. p. Novi minister socialne politike Čeda Radović je zavrge načrt uredbe o odpiranju in zapiranju obratov, ki ga je izdelal prejšnji minister dr. Gosar, češ da ne odgovarja sodobnim potrebam. Izpremeniti ga namerava z ozirom na zahteve raznih gospodarskih organizacij in korporacij.

Titulescova politična bolezen

Bukarešta, 28. februara. g. Zunanji minister Titulescu, ki bi bil moral že 2. marca odpotovati v Zenevo, je odložil svoje potovanje ter bo, ker je nekoliko bolen, ostal še nekaj časa na francoski Rivijeri. Titulescu bo ostal v Zenevi do 13. marca ter bo nato odpotoval v Berlin in London. Na svojem povratku v Rumunijo koncem marca bo Titulescu posetil Prago in Beograd.

Berlin, 28. februara. (be.) Nemški zunanji minister Stresemann odpotuje v soboto iz Cap Martina v Zenevo.

Bethlen ne gre v Zenevo

Budimpešta, 28. februara. g. Grof Albert Appony je danes v kulorijih parlamenta izjavil, da še ne ve, kdaj bo odpotoval za sedanjem Društva narodov v Zenevo. Z ozirom na svojo starost najraje sploh ne bi hotel oditi v Zenevo. Na vprašanje, do kake rešitve bo prišlo v sporu zaradi optantov, je odgovoril grof Appony, da sploh še ni gotovo, ali se bo Društvo narodov bavilo s tem vprašanjem. Zdi se, da se bosta Rumunija in Madžarska pozvale, naj se spoznameta direktno. Kar se tiče monistične afere sploh v tej zadevi ne bo povzel besede. On ne ve, kdo bo Madžarsko zastopal v tem vprašanju. Končno pa sploh še ni znano, ali bo Društvo narodov stavilo to zadevo na dnevni red. Ministrski predsednik grof Bethlen ne bo odšel v Zenevo, ker grof imeti opravka z optantskim vprašanjem, pri katerem je sam zainteresiran.

Predsednik Masaryk Holecu

Praga, 28. febr. h. Predsednik Masaryk je poslal Josipu Holecu ob priliki njegovega 75. rojstnega dne zelo prisrčno gratulacijsko pismo.

Obsodba valutnih spekulativov v angleškem zun. ministruvstvu

London, 28. febr. (be.) Disciplinarno sodišče je obsodilo več visokih uradnikov zunanega ministruvstva na izgubo službe ali pa na prostovoljno demisijo. Uradniki so oiti obtoženi, da so zlorabili svoj položaj v obsežne spekulacije s tujo valuto.

Odhod rumunskega poslanika iz Prage

Praga, 28. febr. h. Rumunski poslanik Sikodor bo v četrtek zapustil Prago ter odpotoval na svoje novo mesto v Beograd.

Umoboln madžarski izvedenec v Monostru

Budimpešta, 28. febr. d. Ministruvstvo za državno brambo je delegiralo kot svojega zastopnika pri uničenju vthotapljenih strojin v Monostru kapetana inženjerja Ernesta Lombosa. Po opravljenem poslu je kapetan Lombos odšel v Szombathely. Na cesti pa je nenadoma zmoel. Prepeljati so ga morali takoj v sanatorij v Budimpešto. V ministruvstvu pravijo, da je bil Lombos že delj časa bolan na živcih.

Litovski odgovor Poljski

Varšava, 28. febr. g. Po neoficijelnih informacijah je litovski odgovor na zadnjo poljsko noto že dospel v Varšavo. Litovski odgovor je razdeljen v dva dela. V notu se izjavlja, da je Litva pripravljena za pogajanja za sporazum s Poljsko, in sicer po končanem marčnem zasedanju Društva narodov. Litovska nota bo po proučitvi v zunanjem ministruvstvu oficijelno objavljena. Kot kraj za pogajanja je Litva predlagala Kraljevec.

Komunistična propaganda na Poljskem

Varšava, 28. febr. a. V Lodzu je policija odkrila komunistično zbirališče. Več oseb je bilo aretiranih. Našli so mnogo propagandnega materijala.

Naši kraji in ljudje

Z Radičevega obiska v Ljubljani

Stjepan Radić ob prihodu na ljubljanskem kolodvoru.

se je požar ponovil ob istem času kakor v nedeljo v bližini prejšnjega in se razširil na 5 km² obsega.

Železniški uslužbenici, ki so že dva dni neprestano v gasilski akciji, ne zmagujejo dela. Progovni molster je naprosil za pomoč civilno prebivalstvo. Gorilo borovci, obrambne lesene ograje ob progi in poleg tega vsa druga suhljad.

Požar se širi

In povzroča pokanje, da te prešne groza. Železniška direkcija je bila naprosena za pomoč. Če tekom noči ne bo uspelo požar omejiti, bo treba poklicati vojaštvo na pomoč, kajti ogroženih je več malih naselbin v bližini.

Veletrgovec Ivan Grobelnik †

Po daljšem bolehanju je včeraj proti večeru umrl v Ljubljani ugledni veletrgovec in posestnik g. Ivan Grobelnik. Z njim zopet lega v grob markantna osebnost iz naših trgovskih krogov, mož širokih zasnov, blag in plemenit značaj.

Grobelnikova veletrgovinska manufaktura na Mestnem trgu slovi po svojih širokih poslovnih zvezah po vsej Sloveniji in izven nje. Z veliko sposobnostjo in neutrudno podjetnostjo je gospod Grobelnik dvignil svoje podjetje na višino največjih slovenskih tvrdk in ga vodil z osebno iniciativnostjo do nedavnega časa, ko ga je bolehanje priklenilo na posteljo in je zdaj v starosti 64 let odšel v večnost.

Dasi ni prišla nepričakovano, je smrt g. Grobelnika vzbudila sinoči v vseh ljubljanskih krogih splošno sočustvovanje z veletrgovinsko rodbino. Pogreb, ki bo gotovo v velikem obsegu pokazal, koliko popularnost je blagi pokojnik užival v Ljubljani, se bo vršil jutri, v četrtek ob 15. izpred hiše žalosti (velika vila v Knafljevi ulici 13.)

Topel in svetel spomin bodi ohranjen, pokojnemu g. Ivanu Grobelniku! Žalostno rodbini izrekamo iskreno sožalje!

Strašna smrt rudniškega delavca

Trbovlje, 28. februarja. Včeraj so rudniški delavci z vagonov skladali jamski les, namenjen za trboveljski rudniški revir. Vagoni so bili, kakor običajno, zelo visoko naloženi in so sklade držale pokoncu železne ročice, zatakne ob straneh vagona.

Da bi hitreje razložil les, je delavec Hinko Polak skušal najprej odpraviti te železne ročice. Ko se je lotil prve ročice in jo izbil, se je hipoma zrušil les in težka ročica je udarila delavca Hinka Polaka s tako strahovito silo po glavi da mu je razbila lobanjo. Polak je obležal na mestu mrtev.

Nesrečni delavec je bil star 40 let ter za-

Največja mornarska tragedija vseh časov!

U9 WEDDIGEN

PRIDE! PRIDE! PRIDE!
Pride! Pride v kino «Dvor»

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Sreda, 29. Nedeljski oddih C.
Četrtek, 1. marca: Zaprt.
Petek, 2. «Sestrična iz Varšave». A.

Ljubljanska opera

Sreda 29. Fidelio A.
Četrtek, 1. marca: «Marta». C.
Petek, 2. Zaprt.
Sobota, 3. «Ples v maskah». B.

Mariborsko gledališče

Sreda, 29. ob 8: «Manon». A. Kuponi.
Četrtek, 1. marca: «Dobri vojak Švejk». B. Kuponi.

Beethoven: Fidelio. To znamenito muzikalno delo, ki se je koncem lanske sezone samo dvakrat uprizorilo v ljubljanski operi, pride danes, v sredo, zopet na operni repertoar, in sicer se uprizori prva predstava za abonente reda A. Letošnja zasedba je deloma spremenjena, da skoraj nova, ker so vse glavne vloge po večini na novo zasedene. Zasedba je sledeča: Ministra Don Fernando poje g. Betetto, guvernerja državne ječe Don Pizarra — g. Holokov. jelnika Florestana — g. Kovač, njegovo soprogo Leonoro, imenovano Fidelio — ga Mitrovičeva, Rocco, ječar, je g. Rumpelj, njegova hči Marcelina — ga. Ribičeva, vratarja

pušča ženo in dva otroka, enega pa prika-
kujejo. Na kraj nesreče je pohitel rudniški
uradnik Kolbesen, ki je nato poročal ravna-
telstvu TPD. Jutri pa bo komisija ugotov-
ila dejanski stan in podala pristojnim ob-
lastim poročilo o nesreči. Strahovita smrt
simpatičnega, pri tovarših in vsem prebi-
valstvu priljubljenega Polaka je vzbudila
splošno sočustvovanje z njim in bridko
prizadeto njegovo družino.

Tragična smrt dijakinje na beograjskem kolodvoru

Beograd, 28. februarja. Danes popoldne se je na beograjskem kolodvoru zgodila katastrofalna nesreča, katere žrtev je postala mlada dijakinja trgovske šole iz Zemuna.

Ob prihodu subotiskega vlaka ob 20.45 se je prevrnil neki vagon III. razreda in ob tej priliki pokopal pod seboj dijakinjo Milko Lakovičevno. Vagon se je prevrnil zaradi slabe kočnice. Subotiški vlak je privozil na šesti tir in takrat se je na peronu nahajala poleg

Samo še danes
ob 4.5, 7.7, 8.8 in 10.10. svečer
LYA MARA — BEN LYON
v najboljšem filmu sezije:

„V mestu ljubavi in pesmi“
Film Straussove godbe, dunajskega razpo-
loženja in gracije. — Slager za vsel
Telefon 2730 Kino «Dvor»

druga občinstva tudi Lakovičeva. Vagon se je prevrnil tako hitro, da so ljudje jedva odskočili. Ko so vagon dvignili, so našli Lakovičevno vso razmesarjeno.

Prizor je bil grozen. Vagon je mla-
denki razdrobil roke in noge ter jo po-
škodoval po vsem telesu. Tudi večje
število potnikov je bilo lažje ranjenih.
Železniška policija je takoj izvršila pre-
iskavo ter ugotovila, da se je vagon
prevrnil, ker je imel slabe kočnice.
Vagon je bil III. razreda.

Razkrivanje zagonetne tatvine 1 milijona Din v Narodni banki

Beograjska policija je aretirala dva osumljenca in tajno vrši intenzivno preiskavo

O veliki tatvini v Narodni banki, o kateri smo poročali pred tedni, se vodi v Beogradu intenzivna preiskava. Podrobne ugotovitve se zaenkrat čuvajo še v strogi tajnosti, vendar pa so zaenkrat v beograjski javnosti znana naslednja dejstva:

Ukraden je bil cel milijon dinarjev, in sicer sveženj s tisoč tisočaki. Aretirana sta bila blaginjak dnevnice blaginje Dragutina Milutinovića in služitelj Dragutina Gjurgjevića. Tatvina se je zgodila na dan velike svatbe Pašičeve hčerke Darinke z diplomatom Božidarom Puricom. Ko se je po ulici Kralja Petra vrstila velika povorka avtomobilov in je svet drl skupaj, da vidi mlada poročena, je tudi uradništvo Narodne banke hitelo k oknu, da ne zamudi zanimivih prizorov. Samo eden ni zapustil svojega mesta: blaginjak Dragutina Milutinovića je obsedel za svojo mizo. Blaginja je bila otvorena in v njej so se nahajali številni zavoji bankovcev. Ni bilo težko izmakniti zavojčka s tisoč tisočaki iz zadnje vrste v kotu. Praznina bi se ne bila mogla kmalu opaziti in tatinske geste nihče ni videl — razen enega, razen služitelja Dragutina Gjurgjevića, ki se je nahajal v avli v drugem nadstropju in opazoval blaginjakovo obnašanje. Točno je videl, kako je blaginjakova roka segla v blaginjo in iz zadnje vrste zavojčkov potegnila sveženj ter ga vrgla v predalček mize...

Svatovski spreved je bil končan. Ljudje so se razšli in tudi uradništvo Narodne banke se je podalo domov h kosilu. Odšel je tudi Dragutina Milutinovića, a za njim je stopal služitelj Gjurgjević ki je vse videl in vedel. Popoldne se je blaginjak vrnil na svoje mesto, brskal nekaj po svoji pisalni mizi, vrgel neznamen, v papir zavil zavojček v svojo usnjeno aktovko in se zopet odpravil, kakor po službenih opravkih na ulico. Pri izhodu ga je prestregel Gjurgjević.

Kakšnega debelega vruga pa imate v aktovki? je smehljaje vprašal blaginjak.

Denar, ki sem ga dobil od uprave fondov kot posojilo za neki svoj načrt... je nesigurno odvrnil blaginjak.

Poslušajte! je tedaj odkril svojo igro služitelj. — Jaz vem vse... Videl sem... Tudi paket sem videl, ko ste ga vrgli v svoj predal.

Razgovor se je zaključil s tem, da je služitelj prodal svojo molčečnost. Njegovo tajnost je blaginjak plačal z znatnim delom svojega dragocenega zavojčka. Dal mu je 200.000 Din in z denarjem naslednji nasvet:

Leto dni ne smeš od tega denarja potrošiti niti pare. Dotlej se bodo zabrisali sledovi in stvar se bo pozabila. Drugega propadeva obdaja!

Namesto da bi poslušal nasvet, je Gjurgjević v par dneh začel razmetavati denar. V neki trgovini si je kot veseljak predvsem kupil najdražjo har-

moniko in jo plačal s 5 novimi tisočaki. Po gostilnah in kavarnah je gostil svoje znance. To njegovo obnašanje je seveda takoj vzbudilo pozornost policijskih organov, ki so izvršili preiskavo na njegovem stanovanju in takoj nato aretirali služitelja Gjurgjevića, kmalu za njim še blaginjaka Milutinovića.

Beograjska policija najodločneje odbija vsake informacije o tej tajstveni aferi. Pravi samo, da oba osumljenca zanikata vsako krivdo. Morda se bo stvar nekoliko pojasnila še tekom tega tedna, ko se bo vršilo zborovanje delničarjev Narodne banke, ki bodo gotovo pretresali tudi to afero. Ne toliko zaradi ukradenega milijona, ki za Narodno banko niti ne predstavlja občutne izgube, marveč zaradi dogodka samega, zaradi principijelne varnosti denarja v Narodni banki. Defraudacije so bile doslej v Narodni banki pač redke senzacije. Večjo poverbo je pred 35 leti zagrešil blaginjak Ilić, ki je z znatno vsoto pobegnil v čolnu preko Save. Brodar Alas Petko, ki ga je prevajal preko široke vode, je slutil, da ima blaginjak na vesti zločin, v žepu pa denar in je s strahovitim udarcem z veslom razbil blaginjakovo lobanjo ter mrliča vrgel v vodo. Ko je pozneje Sava vrgla Iličevno truplo na spino, so se rekonstruirali dogodki, ki so dolgo služili za zgled in svarilo.

V petek ob 20. uri v «Unionu» guslarski večer

nastopi
guslarski prvak Tanasije Vučić.
O guslarjih bo predaval g. prof. dr. I. Lah.

Tanasije Vučić

O blvanju narodnega guslarja Tanasije Vučića v Ljubljani je že »Ponedeljek« prinesel daljšo beležko. Tanasije Vučić, guslarski prvak iz Črne gore, je ponesel slavo srbske narodne pesmi v Nemčijo in Češkoslovaško, kjer je nastopal in pel pred najizbranejšo publiko. Nemško in češko časopisje je prineslo dolga, laskava poročila o njegovih koncertih in je tako seznanjalo širni kulturni svet s to panogo jugoslovanske kulture. Po svojem povratku v domovino se je Vučić ustavil za nekaj dni v Mariboru, potem pa je predvajal svojo umetnost celih 12 dni v Zagrebu po šolah, na javnem koncertu in v privatnih krožkih. V petek bo nastopil v Unionu in seznanil ljubljano s srbsko junaško narodno pesmijo; obljubil pa je, da bo tudi naši mladini po šolah guslal, prav tako tudi vojakom po vojašnicah.

POMENI-ZDRAVJE-IN-MOC
ZAHTEVAJTE-IO-V-TRGOVINAH

nikov, kjer ima priliko spoznati izvrzna dela. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

Gostovanje dunajskih igralcev. Gostovanje odličnih dunajskih dunajskega Burgtheatra bo v kratkem, najbrž v torek 6. marca. V izogib nesporazumjenja smo primorani poudariti, da je odlična trojica, ki je s komedijo «Satan v ženski» z zelo velikim uspehom nastopila v Zagrebu in bo gostovala tudi v Ljubljani, umetniško zelo močna in bo častno reprezentirala umetniški nivo dunajskega Burgtheatra. Prostori naj se rezervirajo do 3. marca.

Na velikem koncertu, ki ga priredi v ponedeljek 5. marca ljubljanska Glasbena Matica, igra pomnoženi orkester orkestralnega društva Glasbene Matice Schubertovo uverturo za veliki orkester. To delo se izvaja tudi z ozirom na to, da praznuje glasbeni svet v letošnjem letu 100letnico velikega komponista Schuberta. Komponist Schubert je za nas zanimiv iz tega ozira, da je leta 1816 bil med 21 kompetentni, ki so konkurirali za razpisano mesto glasbenega učitelja na pravkar ustanovljeni šoli ljubljanske Filharmonične družbe. Tega mesta Schubert takrat ni dobil, najbrž zaradi tega, ker je bil star 19 let. Na to mesto je bil imenovan s strani vlade neki Sokol iz Celovca. Schubertovo sloves je danes tako velik in njegova dela tako pomembna, da se povsod in zelo pogosto izvajajo. Orkester je pomnožen z godbeniki muzike dravske divizijske oblasti. Dirigira gosp. Emil Adamič. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

Poslanci KDK v kavarni «Union»

Od leve na desno: Ivan Pucelj, dr. Vladimir Maček, Stjepan Radić, dr. Albert Kramer, dr. Gregor Žerjav. Pri oknu radovedna publika na ulici.

Veliki požari v naših gozdovih

Pod Krvavcem je od nedelje na ponedeljek pogorelo nad 25 orakov gozda. — Burni prizori pri gašenju. — Preteča katastrofa pri Zagorju ob Savi

V nedeljo zvečer je bilo videti iz ljubljanske okolice in pa tudi, z Gorenjske, gori do Radovljice, kako se vije po pobočju plamen v smeri, kjer prehaja Kokriška dolina v ravnino, ogromna ognjena kača vedno višje in višje. To je bil velik gozdni požar v bližini Cerkele, eden največjih, kar jih beleži kronika zadnjih let.

Okoli 2. popoldne je pričelo goreti

v gozdovih na vrhu Trdavnika

V višini 1300 m, kaki dve uri nad Cerkljano. Ko so opazili okoličani, kako se tam valjajo velikanski oblaki, dima in kako besno švigajo ognjeni zublji, so takoj hiteli na kraj požara. Obupno so zrl na hitro se razširjajoči ognjeni element. Uvideli so, da je pomoč posameznikom brezpomembna pri tako obsežnem, vse uničujočem ognju.

Kmalu po 3. so dospela na pogoršče vsa okoliška gasilna društva in mnogi ostali okoličani. Mlado in staro, ženske in otroci, vse se je združilo v akcijo proti divjemu elementu. Soditi pa je bilo, da mu sploh ne bodo kos in da bo požar uničil vse tamošnje gozdove. Suha trava je gorela kakor polita s petrolejem, vmes pa so se med silnim pokanjem užigale velike smreke, jelke in bori. Bliskovito so švigali plameni, iz korenin na osmoljena debla in takoj nato zajeli cela drevesa.

V strahoviti vročini,

ki je zelo otežkočala gašenje, se je dreve sprti sušilo in brzo izgorevalo. Ker so bile na mnogih krajih skoro neprodorne goščave, so ostali prvotno vsi naporji brezuspešni. Gorele so pod zemljo korenine in plamen se je pojavljal na krajih, kjer ljudje niso mogli niti slutiti, da tli v tleh. Tudi veter je zelo oviral gašenje.

Po nadčloveških naporih je gasečim uspelo proti večeru ogenj omejiti vsaj v spodnjem delu. Strahotno veličastni so bili prizori, ko se je stemnilo. Gorelo je nad 30 ur. Prot. Jutru šele se je posrečilo gasečim, da so napravili okoli požara preseke in prekope, in tako omejili pogorščice. Popolnoma pa so pogasili ogenj šele v ponedeljek popoldne.

Celotna ploskev vsoga pogorišča obsega nad 25 orakov gozda,

ki je last devet posestnikov, iz Cerkele in okolice. Velika je škoda na lesu, kajti nekaj točk je bilo precej močno zaraščenih. V krajih, kjer so bile gozdne goščave ter razna druga navlaka in je bila že sedaj bolj slaba zemlja, pa je pogorelo do gole skale. Stalo bo mnogo truda, preden bo uspelo pogozditi, ako bo to sploh mogoče, ker so se na mnogih krajih odrgale tudi velike plasti zemlje. Pri gašenju je dobilo več ljudi lažje poškodbe, težko pa sta se ponesrečila dva kmeta.

Eden je s sekiro sekal grmovje, pri tem pa mu je spodrsnilo in je s sekiro zamahnil po levi roki ter si zasekal v podlasje globoko rano. Drugi pa je padel preko skale in dobil težke poškodbe po telesu. Oba so z veliko težavo spravili v dolino.

Včeraj je posesti gorščice sresli šumski referent inž. Kraut iz Kranja. Posestniki pogorelih gozdnih parcel so obupani, ker jim je mnogo škodoval že požar pred 6 leti, in ne mislijo več pogozdovati, ker so vsi dosedajni naporji brezuspešni. Umestno bi bilo, da bi oblasti, zlasti oblastni odbor priskočili prizadetim posestnikom na pomoč z denarno podporo za nabavo sadik, predvsem mecesnovih, ki so še najbolj priporočljive.

Kako je ogenj nastal, je težko določno ugotoviti. Domnevajo, da je ogenj napravil neki drvar, doma iz okolice Stranja pri Kamniku; po drugi verziji so baje podtaknili ogenj sosednji hribovski kmetje, da bi imeli ugodnejšo ovčjo pašo. Bolj verjetno pa je, da je kak nepreviden odvrgl tlečo žveplenko ali cigareto in s tem povzročil ogromno škodo.

Gozdni požar pri Zagorju še traja

Alarmantno poročilo o velikem gozdnem požaru smo prejeli včeraj iz Zagorja ob Savi. Ob železniški progi med Zagorjem in Litijo je zadnje čase vobče zaznamovati neprestano se ponavljajoče gozdne požare. V nedeljo so

iskre iz lokomotive

nekega opoldanskega vlaka zažgale gozd nasproti naselju Renke. Železniško osovje je sicer takoj bilo na mestu in pričelo z reševalno akcijo. Ker pa se je tam nahajalo mnogo stelje in suhega lisija, se je ogenj tako naglo širil, da ga ni bilo mogoče omejiti. Ker je nevarnost neprestano naraščala, je železniški čuvaj telefončno obvestil železniško postajo v Zagorju in prosil za nujno pomoč.

Okrog 15. se je oglašala rudniška strena in pozivala ljudi k reševalni akciji. Gasilci so takoj hiteli na postajo in jih je lokomotiva naglo potegnila na kraj požara. Ob 16. so gasilci stopili v akcijo, a kljub ugodnemu vremenu požara niso mogli hitro lokalizirati. Pod vodstvom zagorskih orožnikov je

reševalna akcija trajala do polnoči.

Požrtvovalnost, ki so jo pokazali zagorski gasilci, zasluži nagrado in pohvalo, ker se jim je posrečilo, da so otehi malo naselje z imenom Požarje, ki se nahaja v neposredni bližini pogorišča.

Ponoči se je zdelo, da je požar popolnoma udušen. Toda v ponedeljek opoldne

Danes premijera ob: 4., pol 6., pol 8., 9.

Gola zapeljivost

Film posebne lepote in privlačnosti iz življenja lepe deklice, ki je postala model Ljubezen, romantika, smeh, veselje, lepota in sramežljivost. — Velika zabava, pri kateri sodelujejo najlepši modeli Francoške in Amerike.

V glavni vlogi: Olive Borden, Margaret Livingston znana zapeljivka iz filma «OB ZORI».

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124.

Današnja priloga

za naročitev srečk III. razr. drž. razredne loterije je namenjena vsem onim našim igralcem oziroma naročnikom, katerim je prejšnjih razredih nismo mogli poslati srečk, ker jih je primanjlovalo. Sedaj je nekaj srečk na razpolago. — Kdor hoče igrati v petem (milijonskem) razredu, naj takoj naroči srečke. — Razpošiljati jih začnemo 3. marca.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Domače vesti

* **Kralj v Črni gori.** Po vesteh s Cetinja se tamkaj letošnje pomlad pričakuje prihod kralja Aleksandra. Kraljev prihod bo povsem obiteljskega značaja ter je v zvezi s smrtjo vojvode Bože Petrovića in njegove soproge. Kralj bo prišel v spremstvu najmlajšega sina pokojnega kralja Nikole, princa Petra, ki je bolan in so mu zdravniki priporočili, da ostane dalj časa v svojem rodnem kraju. Bival bo v Reki Crnojevićev.

* **Odlikovanja profesorjev.** Podpisani je ukaz, s katerim so odlikovani z redom Sv. Save IV. vrste ravnatelj moškega učiteljskega v Ljubljani Anton Dokler, ravnatelj ženskega učiteljskega v Ljubljani dr. Ivan Orel in ravnatelj ženskega učiteljskega v Mariboru Franc Kadunc. Nadalje so odlikovani z redom Sv. Save V. razreda prof. dr. gimnazije v Kranju dr. Simon Dolar, prof. I. drž. gimnazije v Ljubljani dr. Vinko Šarabon in prof. telovadbe na učiteljski v Ljubljani Ivan Bajželi.

* **Januarski izpiti na učiteljskih.** Minister prosvete je odredil, da se tudi na učiteljskih uvedejo januarski izpiti analogno s pravili o izpiti zrelosti v srednjih šolah. Dijaki učiteljskih, ki so reprobirani v septembru iz enega ali dveh predmetov ter so reprobirani za leto dni, lahko odsej 1. januarja ponovno polagajo izpite.

* **Ustanovitev Zveze jugoslovenskih odvetnikov.** Kakor poročajo iz Beograda, se je skupščina Udruga advokatov načelno izjavila za ustanovitev zveze odvetnikov kraljevine SHS. Na prihodnjih skupščinah slovenskih in hrvatskih odvetnikov se bo, kakor doznava beogradska »Pravda«, zaradi tega razpravljalo o ustanovitvi zveze ter se bo ukrenilo vse potrebno, da se ta ideja čimprej realizira.

* **Številni državni uslužbenci v Sloveniji.** Glasilo zveze drž. namensčencev za Slovenijo »Naš glas« objavljajo zanimiv pregled državnih uslužbencev v Sloveniji. Vseh državnih uslužbencev v Sloveniji (uradnikov, profesorjev, učiteljev itd.) je 26.315, in sicer: v vrhovni državi upravi 6, v resoru ministrstva za finance 2242, prometnega ministrstva 10.664, ministrstva prosvete 4932, pošte in telegrafov 2045, agrarne reforme 27, za narodno zdravje 1089, za notranje zadeve 769, ministrstva ver 868, trgovine in industrije 170, za socialno politiko 38, za kmetijstvo in gozde 215, ministrstva pravde 971, ministrstva javnih del 693, šum in rudnikov 103, pri monopolni upravi 1162, pri carinarnicah 202 in pri poštni hranilnici 119.

* **Nov volilni red za Delavsko zbornico.** Minister za socialno politiko je z neznatnimi izpremembami potrdil novi volilni red za volitve v Delavsko zbornico v Ljubljani.

* **Jugoslovensko društvo v Londonu.** Nekoliko uglednih angleških osebnosti, ki so svoje prijateljstvo do naše države doslej pri vsaki priliki dokazale, je po lastni iniciativi pokrenilo idejo o ustanovitvi Angleško-jugoslovenskega društva s sedežem v Londonu. Ustanovitev takega društva je prvi zamislil g. Seaton Watson, profesor londonske univerze, znani prijatelj in propagator jugoslovenskega narodnega edinstva. Ta namera je stopila sedaj v stadij realiziranja. V londonskih listih je bil te dni objavljen proslpekt o ustanovitvi Jugoslovenskega društva, čigar naloga bo, d. v. država in razvija stike med Veliko Britanijo in Jugoslavijo. Ustanovni zbor projektriranega društva bo 15. marca. Novo društvo bo osnovalno podružnice v Ljubljani, Beogradu in Zagrebu.

* **Smrtna kosa.** V Mirni peči je v ponedeljek dopoldne po kratki bolezni umrl tamonjski veleugledni posestnik, gostilničar in trgovec g. Anton Rupena. Poleg družine in sorodnikov bo širok krog prijateljev in znancev obžaloval prerano smrt tega blagega, podjetnega moža, kremenitega poštenjaka in dobrodušnega družabnika. Bil je neomajen naprednjak in posebno »Jutro« izgubi z njim enega izmed svojih najboljših prijateljev in propagatorjev na Dolenjskem. — Dne 23. t. m. je umrla gospa Terezija Zupancič, posestnica na Prekoni blizu St. Jerneja, mati gospe Ferlinčeve. Blaga plemenita žena je v svojem življenju nastila in oblekla na tisoče revežev. Nikdo ni zaman potkal na njena vrata ali jo zamašil prosilni reve. Čestokrat je obrnila denarnico in stresla vso vsebino, da je pomagala revežu. Bila je znana kot dobra Gaberčanova mama daleč po Dolenjskem. Drago pokojnico so počastili na njeni zadnji poti številni znanci. — V Komnu na Krasu v Juljski Krajini, je umrl dne 27. februarja t. l.

Zakaj je moralo priti do grozne ruske revolucije razvidi vsakdo iz najslavnejšega »UFA«-velefilma

Tlačani

Stika trpljenja brezpravne raje za časa carske Rusije.

Pridel Pridel Pridel

ELITNI KINO MATICA

Ivan Vičič, oče Stanka Vičiča, šol. upravitelja v Pušavi. — Bodi pokojnim ohranjenim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Od kod se smejo pobirati oblastne davščine.** Prejeli smo naslednji komunikacijo ljubljanskega oblastnega odbora: Ker so nekateri listi priobčili vest, da se smejo oblastne davščine pobirati šele od 4. marca t. l. dalje, to je 15 dni po objavi oblastnega proračuna v uradnem glasilu, smatra oblastni odbor za potrebno, da objavi naslednje pojasnilo: Oblastno uredbi glede oblastnega proračuna za leto 1928 je potrdil minister za finance. S potrditvijo je dobila ta oblastna uredba v smislu čl. 76 zakona o oblastni in sreski samoupravi zakonito moč. V členu 4. uredbi je navedeno, katere davščine se bodo pobirale za kritje izdatkov oblastnega proračuna v celem letu 1928, to je od dne 1. januarja do dne 31. decembra. Te davščine je sklenila oblastna skupščina s posebnimi uredbami, v katerih je natančno navedeno, da se tozadevna davščina prične pobirati z dnem 1. januarja 1928. Zakoni in uredbi imajo namreč retroaktivno veljavo, če je to v njih izrecno navedeno. Ker pa bi bilo pobiranje nekaterih davščin od 1. januarja dalje oteženo, odnosno celo neizvedljivo (n. pr. davščina na nočni obisk), je oblastni odbor z uradnim komunikacijem dne 1. februarja obvestil javnost, katere davščine se bodo pobirale tudi za mesec januar, katere pa šele od 1. februarja dalje.

* **Prijave motornih vozil za odmero oblastne takse.** Prejeli smo naslednji komunikacijo ljubljanskega oblastnega odbora: Za prijavo motornih vozil zaradi odmere oblastne takse je izdal oblastni odbor posebne tiskovine, ki se dobijo pri davčnih uradih proti odškodnini 1 Din. Lastniki motornih vozil se opozarjajo, da takoj prijavijo svoja vozila pristojnemu davčnemu uradu ter plačajo takso za prvo četrtletje 1928. ki zapade v plačilo dne 1. marca 1928. po členu 2. pravilnika, ki bo izšel te dni v oblastnem uradnem glasilu. Prijavitelj se morajo vsa motorna vozila, ki so registrirana v ljubljanski oblasti.

Skrb za gospode

je prav toliko, kakor za dame. Preskrbeli smo za to pomlad elegantne najmodernejšie obleke in površnike najmodernejših vzorcev, ki jih bomo nudili po izredno nizkih cenah.

FRAN LUKIČ — Stritarjeva ulica.

Gospodinje !!!

Dne 1. marca bo v hotelu »Stone«, dvorišče, poskusno pranje ob 3. uri popoldne z najmaravnejšim aparatom

»CUDOPER«

Poglejte si vsi to čudo!

* **Učiteljski društvi »Edinstvo« za sreza Kranj in Radovljica.** Zborujeta klub fuziji v soboto 3. marca ob 11. uri v Smartnem v šoli. Udeležba za vse člane obvezna. Odbor.

* **Ljubljansko Narodno gledališče v 1. 1928.** Pod tem naslovom bo izšla pred Veliko nočjo v upravi »Razgleda«, knjiga, ki bo vsebovala poleg prvovrstnih scenjskih slik in portretov vsega dramskega opernega in baletnega osebja tudi ocene, življenjepisa poročila in gledališkotehnične razprave. Knjiga bo tiskana na 96 straneh najfinijejšega ilustracijskega papirja ter bo stala trdo vezana 40 Din. Kdor naroči knjigo takoj, dobi ob izidu knjigo za subskripcijsko ceno 30 Din. Knjiga je prva te vrste in je zaradi svoje bogate opreme in vsebine najlepše darilo in vnet posredovalec med občinstvom in igralci. Naroča se v upravi »Razgleda«, Ljubljana, Selenburgova ulica 7-II., in velja do 31. marca 1928 subskripcijska cena 30 dinarjev.

* **Odrezana glava na železniškem tiru.** Na železniškem tiru blizu Šavske ceste v Zagrebu so predvčerajšnjim zjutraj našli pasantno truplo neznanega moškega. Po papirjih, ki jih je komisija našla v žepu mrtveca, se je ugotovilo, da je pokojniku ime Ivan Hundič iz Zagreba. Po legi trupla se je dognalo, da gre za samomor. Vlak mu je odrezal glavo, ki je ležala par metrov od trupla. Hundič je bil kovaški pomočnik. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano.

* **Napad na avtomobil pri Vinici.** V okolici Vinice je bil pretekli petek napaden avtomobil tvrdke Wagner iz Ormoža. Ko se je ob šestih zvečer vozil avto proti Ormožu, sta odjeknila dva ostru strela iz lovske puške. Krogle so rebile steno avtomobila. V avtomobilu so našli projektile 4 mm.

* **ITO — zobna pasta najboljša.** V primerih zastrupljenja, ki nastanejo zaradi pokvarjenih živil, zaradi alkohola, nikotina, morfija, kokaina je raba prirodne grenčice »Franz-Josef« važen pripomoček. Zdravniške strokovne knjige navajajo, da pri zastrupljenju s svinčev vodo »Franz-Josef« hitro odstrani najbolj trdovratno zateženje, ki je glavni povod mučnih napadov kolike. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specijalnih trgovinah.

* **Prikrivovalni tečaj za krojače, šivlje, pletilje, dame (za domačo rabo).** Pričetek v začetku marca. Kdor nima časa čez dan, dobi pouk v poljubnih dnevih ali večernih urah. Izdelava krojev. Uspeh garantiran. Zasebno krojno učilišče v Ljubljani, Stari trg št. 19.

* **Sadno drevje, pritlikave marelice, češnje, jablane, prunus triloba, lepotično grmičevje, divjo trto, vrtnice plezalke, nizke in visokodebelne nudim za pomladno saditev.** Naprava in negovanje privatnih vrtov. Anton Ferant, trgovski vrtnar in drevesničar, Ljubljana, Ambrožev trg 3.

* **Opozorjamo trgovce in živinorejce na današnji oglas »Govedomedike«,** jugoslovenske razpošiljalnice preparatov za govedo, konje in prešice v Mariboru.

* **Nova moda so gravirane damske ure** izložbi tvrdke F. ČUDEN, Prešernova ul. 1. * **Razveseljevje** pojav je, da se danes zelo dobre ure dobe že po tako nizkih cenah, da si lahko tudi manj premožni ljudje nabavijo zanesljivo žepno uro, budilko itd. Zlasti prednjači v cenenosti stara veletrgovka švicarskih ur Anton Kiffmann v Mariboru št. 36b, ki pošlje svoj cenik s 1000 slikami brezplačno vsakomur, ki ga zahteva od nje.

Weddigen
»Živi pokopani«
Pride v kino
»DVOR«

Iz Ljubljane

— **Predavanje v »Pravniku«.** Danes v sredo 29. februarja t. l. bo predaval na sešanku društva »Pravnik« g. univ. profesor dr. Aleksander Bilimović o predmetu: »Proučevanje konjunktur in gospodarske prognoze«. Predavanje se bo tikalo novejših metod proučevanja gospodarskih konjunktur s pomočjo matematične statistike, ki podaja pri gotovih pogojih tudi možnost s precejšnjo verjetnostjo prognoziranja potek samskih gospodarskih pojavov in celotne gospodarske konjunktura. Na koncu svojega predavanja pokrene g. predavatelj vprašanje o tem, kako bi se dalo organizirati proučevanje konjunktur v Jugoslaviji. Ti aktualni problemi bodo najbrž zanimali tudi širše gospodarske kroge oziroma različne gospodarske organizacije. Predavanje se bo vsililo ob pol šestih popoldne na sodišču v Ljubljani, soba št. 78. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Udruženje jugoslovenskih inženjerov in arhitektov** — sekcija Ljubljana vabi na predavanje, ki se bo vršilo v petek, dne 2. marca ob 20. uri v lastnem družabnem lokalu na Kongresnem trgu št. 1 (II. nadstropje). Predaval bo g. ing. Stanko Sonec o »Zgodovini razvoja ljubljanske elektrarne«. Vabljeni so člani in vsi, ki se zanimajo.

— **Čevljarica zadruga v Ljubljani,** — naznanja interesantom, da bo pomočniška preizkušnja v nedeljo 11. marca t. l. Tozadevne prijave se sprejemajo najkasneje do 7. marca t. l. v zadrugi pisarni Hrenova ulica 4. — Načelstvo.

— **Plesna vaja za deco** se v sredo 29. t. m. zaradi raznih ovir ne bodo pripovedovale. — TKD »Atena«.

— **Plesna vaja družabnega odseka trgovskih namensčencev ZPNJ** bo 1. marca v zeleni dvorani hotela »Uniona«. Vsi obiskovalci plesnih vaj in člani so uljudno vabljeni.

— **Plesna vaja SO »Preporoda«** bo danes ob 20. uri v areni Narodnega doma. 466

— **Sokol šiška obvešča** sestre članice in ženski naraščaj, da se je že pričela redna telovadba v šolski telovadnici. V četrtkih od 19. do 20.30 za članice, v petkih ob isti uri za ženski naraščaj. — Odbor 465

— **Plesna šola Sokola v Šiški** ima plesni venček v soboto 3. marca na »Bellevue«. Tem potom vabimo vse, ki žele preživeti večer ob godbi in plesu. Začetek ob 20. uri. Vstopnine ni!

— **VALČKOV VEČER** — v soboto 3. III. na Taboru. — Priredijo stari fantje in mlada dekleta.

— **V poročilu o tragediji obitelji Vatovec** v Ljubljani je bil imenovan oče pokojne Vatrovece, rojene Pečnikove kot glažutar iz Hrastnika. To ni točno, nego je bil g. Franc Pečnik paznik v kemični tovarni v Hrastniku.

— **Zatiranje gosenic in drugega škodljivca mrčesa.** Mestni magistrat ljubljanski opozarja posestnike in najemnike zemljišč in vrtov na tozadevni razglas, ki je nabit po mestu.

— **Drobna policijska kronika.** Od ponedeljka na torek so bili prijavitelji policiji naslednji dogodki: 1. tatvina kolesa, 1. tatvina aktovke, 1. karambol, 1. cestni napad, 4. prestopki nedostojnega vedenja in ogrožanja osebne varnosti, 1. prestopki kaljenja nočnega miru, 3. prestopki pasjega kontumaca, 1. prestopki prekoračenja policijske ure, 8. prestopkov avtomobilskih predpisov in 5. prestopkov cestnega policijskega reda. Aretirana je bila neka Olga O., ki jo je policija zaradi različnih prestopkov že dalje časa iskala potom policijskega dnevnika, Ivanka Z. zaradi vlačugarstva ter Karel S. zaradi nedostojnega vedenja.

— **Kopališče Tabor** pristopno javnosti vsako sredo in soboto od 8. do 19. ob nedeljah od 8. do 12. Vhod nasproti vojašnice.

Čuvajte se prehlada! V kavarni se najlažje obvarujete kihanja, influence in boleznih grla, ako redno uporabljate okusne

ANACOT-PASTILE
J. J. W. ANDER

Iz Celja

— **Sestanek krajevne organizacije SDS** za mesto Celje bo danes 29. t. m. ob 20.30 uri v klubovi sobi Celjskega doma. Pridite zopet mnogoštevilno!

— **Poroka.** Zadnjo nedeljo se je poročil g. Miha Vahtar, trgovski pomočnik v Celju, z gđ. Pavlo Bonanovo iz Celja. Bilo srečno!

— **Občni zbor celjske sokolske župe** se je vršil 26. t. m. ob udeležbi delegatov vseh 22 društev te župe, kar se menda doslej še ni zgodilo. Izvoljeno je bilo naslednje župno starestinstvo: Jožef Smrtnik, starosta. I. namestnik Ferdo Poljšak, II. namestnik Tone Kurnik, načelnik Lojze Jerin, namestnik Dominik Kužnik in Rudolf Poljšak načelnica Mimica Lokj, namestnici Marica Gruđen in Vanda Brinar, tajnik Franjo Čepl, blaginjak Bernard Vitavsky, zapisničarica Zofka Debelakova, prosvetar dr. Ervin Melak; odborniki: Josip Kramer, dr. Milko Hrašovec, Drago Sirec, Franjo Dolžan, Tine Novak, dr. Jože Dolničar in Franjo Smid;

Roparska morilca Slapšak in Skomina obsojena v smrt na vešalih

Velika celodnevna razprava pred novomeško poroto

Novo mesto, 28. februarja. Danes ob 9. dopoldne sta stopila pred novomeške porotnike zločinka Jože Slapšak, rojen 1904, v Talcah, pristojen v Skomina, samski, bivši rudar v Tržišču in Anton Skomina, rojen 1904 v Lukovcu, pristojen v Klanjec, samski hlapec v Dulaš št. 18. Obtožena sta roparskega umora Franceta in Terezije Pucelj v Skovcu, ki je vzbudil razburjenje med vsem prebivalstvom Dolenjske.

V sodni dvorani

Ko sta paznika pripeljala Slapšaka in Skomina v dvorano uklenjena skupaj in jima odvzela verige, tu je občinstvo motrilo z nervozno pozornostjo. Obdolženca sta gladko obrtita in nenavadno blede Skomina je oblečen v čedno rjavo obleko, dočim nosi Slapšak sivo in ponošeno s strganimi desnim rokavom. Zaslišanje obeh obdolžencev pred porotniki je znova potrdilo, da sta Slapšak in Skomina tipična zakrknjena zločinka. Iz zagovorov obeh je bilo razvidno, da sta oba sklenila, da kar najtesneje združita svoji usodi, bojče se, da se ne bi kdo od njih izmaknil roki pravice. Oba sta drug na drugega vračala krivdo in se obremenjevala. Porotkom se je odprla strašna slika moralnih razmer na dežel.

Naval na sodno dvorano je bil ves dan okromen. Med občinstvom so bili zastopniki vsi sloji. Sodnemu dvoru predseduje ss. dr. Fišinger, votirata svetnika dr. Förster in dr. Romih, zapisnikar g. Purer, zastopnik državnega pravdnika dr. Kovač, a zagovornika odvečnika dr. Grasel in dr. Česnik.

Obtožnica pripoveduje:

Ob poljski poti, ki vodi iz Tržišča v Skovce, stoji na samem hiša pokojnih Franceta in Terezije Pucelj. Bila sta to priletna zakonca brez otrok, ki sta sama gospodarila in obdelovala posestvo. Ker sta bila pridna in varčna, so ljudje splošno mislili, da imata prihranke.

Ko je dne 6. decembra 1927 zjutraj šla Marija Stancar mimo Puceljeve hiše, le opazila, da se je moralo zgoditi nekaj nenavadnega. Hišna okna so bila zastrta s cučijami, vožna vrata je našla zaklenjena, v hlevu pa je žalostno mukala lačna živina. Marija Stancarjeva je poklicala sosede Marijo in Antona Kranjca, naj gresta pogledat, kaj se je zgodilo. Ta dva sta kmalu v potoku, ki teče mimo hiše, zagledala truplo Terezije Pucelje, nakar je Anon Kranjc o dogodku obvestil županstvo v Tržišču, leta pa orožništvo v Mokronogu.

Sodna komisija

Je našla še vse v neizpremenjenem položaju. V potoku je s strašno razbito glavo ležala mrtva Terezija Pucelj, v veži pa so našli v mlaki krvi ravno tako mrtvega hišnega gospodarja Franceta Pucelja. Tudi on je imel razbito glavo — poleg njega je ležala motika z odlomljenim toporiščem; odlomljen del je sionel v vežnem kotu, kjer se je našla še druga okrvavljena motika.

V hiši je bilo vse premetano in prevrnjeno, izpraznjena je bila celo slamnica; kaknega denarja ni bilo najti. Jasnje je bilo takoj, da se je izvršil roparski umor.

Zdravniška izvedenca

sta po raztelesenju trupel izjavila, da sta France in Terezija Pucelj umrli zaradi poškodb na glavi, ki so povzročile močno krvavenje in razdelanje možganske tvarine; poškodbe pa so bile prizadete deloma z ostrim, deloma s topim orožjem, verjetno z motiko, ker so tako težke, da so v trenutku povzročile smrt, ki bi je tudi takojšnja zdravniška pomoč ne mogla preprečiti.

Komandir žandarmerijske stanice v Mokronogu Friderik Golob se je s podrejenim moštvom takoj podal na

zasledovanje morilcev

ter kmalu dognal, da prideta kot storilca v poštev rudar Jože Slapšak in hlapec Anton Skomina, ki sta drugo jutro po umoru izginila. Narednik Golob je z vso naglico obvestil vse orožniške stanice in policijske oblasti ter dosegel popoln uspeh. Jožeta Slapšaka je že 11. decembra aretirala orožniška stanica na Radni, njegovega tovariša Antona Skomina pa je štiri dni pozneje izsledila in aretirala mestna policija v Petrinji. Oba sta roparski umor Franceta in Terezije Pucelj priznala in v preiskavi navedla z malimi spremembami naslednje:

Priznanje obeh morilcev

Poznata se je več let ter sta do kresa 1. 1927 služila pri posestniku Flajšovi v Dulaš. Takrat je Slapšak izstopil iz službe ter odšel služiti k dr. Kobalu v Lepi dob, kjer je ostal do 21. novembra 1927. Nato je vstopil kot rudar v premogokop v Krme-lju in stanoval pri Dominiku Jermanu v Mostecu. Tudi v tem času sta se večkrat shajala, pomočevala in popivala. Ker jima je vedno primanjlovalo denarja, sta pri neki priliki delala načrte, kako bi pobila in oropala Franceta in Terezijo Pucelj, katerih razmere sta dobro poznala. Skomina se je namreč večkrat oglašil pri Puceljvih, ker mu je bila Terezija Pucelj prava teta.

namestnika Franjo Saksida in Milka Lokj župni zdravnik dr. Ferdo Korun, pregledovalca računov Stanko in Karel Perc.

Iz Maribora

— **Predavanje pri ekspozituri Delavske zbornice.** V četrtek ob pol 8. zvečer bo zopet predavanje v čitalnici mariborske ekspoziture Delavske zbornice v palači Pokojninskega zavoda na Kralja Petra trgu. Snov predavanja je: Razvoj delavskih organizacij v povojni dobi.

— **Koncert moškega zbora »Drava«** dne 2. marca.

— **10. marca v Mariboru na Triglavskem plesu sestanek vseh starestin.** 473

— **Železniška neizgoda.** Včeraj ponoči se je na tovornem kolodvoru pripetila neizgoda, ki bi bila lahko usodopolna. Pri premešanju na križišču Ptujske in Tržaške ceste so vagoni zadeli drug ob drugega s tako močjo, da so skočili s tira ter se prevrtili na cesto. Več vagonov je bilo poškodovanih, premikaj pa so se rešili.

Ko sta v nedeljo 4. decembra zopet popivala sta se dogovorila o načrtu, o katerem sta že prej večkrat razmišljala. Zvečer sta zvela pod Puceljvim kozolcem vsak eno motiko ter tako oborožena šla do hiše. Slapšak je stopil k oknu potkal in prosil prenočišča Terezija Pucelj se je oglašila, da naj gre v hlev, ker v hiši ni prostora; dala mu je skozi okno suknjič, da se z njim pokrije in zaprla okno. Obdolženca sta uvidela, da tako ne prideta v hišo, zato sta sklenila da izvršita svoj naklep drugi večer.

Kako sta izvršila dvojni roparski umor

Drugi večer, v ponedeljek sta obdolženca prišla k Puceljvi hiši nekoliko prej. Oborožila sta se zopet vsak z eno motiko in čakala pri vratih, da bi gospodar ali gosposinja stopila iz hiše. Res je pokojni Fr. Pucelj kmalu nato vzel svetiljko in odprl vežna vrata, očividno v namenu da gre pogledat v hlev k živini. V tem trenutku sta obdolženca zamahnila, ga pobila na tla ter tolkla z motiko po njegovi glavi.

Terezija Pucelj je medtem skozi zadnja hišna vrata zbežala na prosto. Zasledoval jo je Slapšak ter jo blizu potoka pobil s motiko na tla; za njim je prišel tudi Skomina ter na tleh ležečo Terezijo Pucelj tudi tolkel z motiko po glavi. Mrtvo žrtev sta zločinka preiskala, če ima kaj denarja pri sebi nato pa vrela v potok. Našla pa sta le 3 Din ter jih vzela. Nato sta se vrnila v hišo in preiskala tudi Franceta Pucelja. Pri tem sta dobila le samokres in listnico z 20 Din. Premetala sta potem vse v hiši in našla še 20 Din. Prilastila sta še par čevljev, ki jih je Skomina takol preobul par škornjev in britev. Nato sta zapustila hišo, jo zaklenila in vrgla ključ v neko jamo.

Po storjenem zločinu

sta se podala v Kovačičevo gostilno v Tržišču in spila liter vina. Tam sta kazala Puceljev samokres, ki ga je sprva nosil Slapšak potem pa Skomina. Slednji je pred gostilno iz revolverja enkrat ustrelil. Obdolženca sta šla potem na Slapškovo stanovanje k Dominiku Jermanu ter se vlegla k počitku. Skomina se je nato zgodil zjutraj podal v Zagreb, Slapšak pa v Krme-lju, kjer je zahteval izplačilo zaslužka. Popoldne se je tudi on odpravil v Zagreb, kjer bi se imel sestati s Skomino. Slednjega pa tam ni več dobil, zato se je vrnil ter vstopil v službo Jožeta Gornika v Vel. Pudiogu.

Se isti teden pa ga je zasačila in aretirala orožniška patrulja na Radni, dočim je njegovega tovariša Skomina nekaj dni pozneje izsledila policija v Petrinji. Končno sta bila oba prepeljana v novomeške zapore.

Zagovor

Prvi je bil zaslišan Slapšak, ki splošno napravi na občinstvo vtis mirnega fanta. Ves čas govori skoro z jokajočim glasom. Na predsednikov poziv, naj prične pripovedovati, kako je bilo one noči, ko sta na zverinski način umorila zakonca Pucelja, začne pripovedovati:

— Bila je lepa mesečna noč. Skomina ni je rekel: Le pojdi z menoj, ju bom že jaz pobil. Motiki sva imela že prej pripravljeno. Ko sva prišla do hiše, sva obstala pri vratih in čakala, da pride Pucelj. Kmalu je odprl vrata in s svetiljko v roki hotel stopiti venkaj. Komaj pa je pokazal glavo, ga je že Skomina udaril z motiko z vso silo po glavi. Tudi jaz sem udaril z motiko po njem, da se mi je zlomila in je ostal v rokah le štil. Ko je bil Pucelj pobit, je rekel Skomina: Zdal pa skoči brž za žensko, da nama ne bo usla! Slišal sem, da je Pucelja zaplila, ko se je zgrudil njen moč pobit na tla. Jezus kaj je? Zatem je pobegnila skozi zadnja vežna vrata.

Puceljeva z rožnim vencem v roki

— Hitro sem stekel okoli hiše in zavpil nanjo, naj počaka. Obstala je, niti besedice ni črhnila. Dohetil sem jo pri motičku poleg potoka. Skomina je prišel takoj za menoj. Puceljeva je imela okoli rok ovit pateroster. Skomina je zavpil nanjo: Kje imaš denar? Istočasno je že tudi zamahnil po njej. Vsa krvaveča se je zgrudila na tla, nakar sem jo še jaz dvakrat udaril po glavi. Puceljeva je le enkrat zastokala ... Predsednik: Al veste, koliko udarcev je skupno dobila

čeva. To sva storila, nakar sva prebrskala vse kote. Potem sem šel preiskat Pucija in našel pri njem revolver, ki sem ga položil na ognjišče. Takoj ga je pograbila Skomina in mi dejal: Zda! pa je naj kdo pride, se ga nič ne bojim, ga bom takoj ustrelil! Ti pa vzemi moj bajonet!

Predsednik: Kako pa to, da je imel Pucel na prsih s svojo lastno krvjo prilepljen spovednik listek, prav kakor da sta se hotela norčevati iz njega?

— Nič ne vem! Skomina mi je nato dejal: Poidi k ženski, če ima ona denar. Res sem odšel k njej, prišel sem jo za roko in jo izvel od vrbe, kjer lo je Skomina sunil v vodo. Segel sem umorjeni v nederle in našel tri dinarje. Nato sva šla zopet v hišo. Iskala, a nič našla. Skomina je rekel: Obuj škornje! Ne morem, niso dovolj veliki, sem odvrnil in dostavil: Na, tu imaš zelo fajne reke! Jaz bom oblekel čizme, škornje bova pa prodala v Zagrebu. Pri Puceljevih sva se zamudila vse, ga skupaj kake 3 ure. V hosti je zagnal Skomina čevlje v zrmovje in se umil v potoku, ker je bil ves krvav. Jaz pa ne.

Načrti za nadaljnje umore

Skomina mi je nato dejal: Poidi zda, greva h Kovačiču pit! Poprej pa je še omenil, da bi šla h Knezu, da bi še njega ubila. Jaz pa nisem hotel. Pri Kovačiču sva spila pol litra vina. Revolver je nosil nekaj časa Skomina, nekaj časa jaz. Iz gostilne grede mi je Skomina dejal: Dai, ustreli! Skušal sem ustreliti, a se n. sprožilo, nakar je vzel revolver Skomina in ustrelil v zrak. Zatem mi je rekel: Dajva še pri Kovačiču vse pobiti! Jaz pa nisem hotel o tem nič slišati.

— Odsila sva k Jermanovim, kjer sva prespala vso noč skupaj na eni postelji. Poprej spomota proti Kovačiču me je vprašal Skomina: Te kaj vest peče? Rekel sem, da me peče. Skomina je pristavil: Mene tudi!

K Jermanovim me je spustila moja sestrinca Julka, Jermanova pastorka. Vprašala me je, kje sem bil, nakar sem ji začel pripovedovati, da sem se skregal z bratom zaradi dedščine in da sem mu v prepričanju iztrgal samokres iz rok. Spala sva zelo nemirno. Skomina mi je začel razlagati, da pozna v Zagrebu nekega bogatašca, ki ga bosta ustrelila in oropala. Če ne greš z menoj v Zagreb, kjer se snideva na vsakem kolodvoru, je rekel, naju bodo kaj dobili. Zjutraj sva se res odpeljala proti Zagrebu, vsak po drugi poti. Jaz sem se odpeljal do Sevnice, sem izstopil in odšel proti Krškemu, kjer sem našel delo, a sem bil pri gospodarju le od srede do nedelje, ker so me v nedeljo že aretirali.

Skominovo prerokovanje o sebi

Predsednik: Ali nista zelo rada skupaj s Skomino prebirala poročil o porotnih obravnavah? Ali ni rekel Skomina, ko je bral o poteku Mihičevega procesa, da bodo nekoč tudi o njem tako brali. Da se je Mihič neumnega naredil in da se bosta tako tudi vidva.

— Da, vse to je res.

— Kako, da sta se vedno pogovarjala o samih tatvinah, vlomih, ropih in umorih?

— Saj se nista.

— In vendar sta se dogovarjala, da bosta te in te naredila mrlece?

— Jaz nisem imel nobenih takih načrtov.

Ko ga je predsednik natančneje izprašal, se je izkazalo, da sta se že lani o kresu zmenila, da bo treba ubiti in oropati konca Pucija, ter da sta samo to tuhtala, kako bi čimprej na nepošten način prišla do denarja.

Skomina obtožuje Slapšaka

Sledilo je zaslišanje Skomine, ki je takoj začel zatrjevati, da je Slapšak mislil vedno le na rope. (Ker je Skomina govoril, kljub temu, da je širok zastaven fant, komaj slišno, ga mora predsednik opetovano pozvati naj govori glasneje.) Skomina nadaljuje:

— Slapšak me je neprestano silil, naj koga umoriva. Jaz sem se branil, končno pa se udal. Ker nisva mogla že v nedeljo priti v Puceljevo hišo, me je Slapšak nagovarjal, naj bi ubila Kneza. Ta ima denar. Jaz sem ga pričel prepričevati, da ga nima in da ni vredno.

Glede dvojnega umora je Skomina izpovedal približno enako kakor Slapšak, le da je valil vso krivdo nanj. Zelo glasno in s povdramom je pripovedoval o tem, da je bil Slapšak prvi, ki je pobil Pucija na tla, in da je bil prvi, ki je udaril Puceljevo po glavi. Slapšak, da je tudi oba mlitka temeljito preiskal ter ju obračal zda na eno zda na drugo stran.

— Kako pa je bilo s spovednim listkom?

— Ne vem. Ko sva vse kote prebrskala in našla denar, sva si ga razdelila, nakar me je Slapšak silil, naj hišo zažgeva. Jaz sem se branil, da ne bi kdo prezgodaj zapazil zločina. Vprašal me je, če me peče vest. Potrdil sem mu, nakar mi je odvrnil: Mene tudi, ker nisem več denarja dobil...

Umori v Sloveniji in na Hrvaškem

— Ali se nista menila, da bi bilo treba Kovačiča pobiti?

— Ne. Ponoči sem se streznil. Slapšak mi je rekel: Jutri dam revolver popraviti, bova ubila še gostilničarja Lamparja. Jaz sem se branil. Zjutraj sva se odpeljala vsak na svoj stran. V Petrinji so me prijeli.

Predsednik: Ljudje pravijo, da sta s Slapšakom neverjetna lažniva. Vas so se vsi bali, ker ste grozili z vžigalicami ter

ste v gostilnah radi živali vino po mizah in pobijali kozarce.

— Ne, ne.

— Ali niste pravili Slapšaku o umorih, ki da jih bosta izvršila na Hrvaškem, kjer bosta predvsem usmrtila nekega Kompara, ki ima 2 do 3 milijone denarja.

— Ne, nič nisem govoril.

«Samo svinja požre svoje mladiče»

— Ali niste bili vi vodja, ki ste vodili Slapšaka?

— Ne, on me je navajal k umorom.

— Kaj pravite k temu, Slapšak?

— Skomina je imel vedno bajonet s seboj!

— Slapšak ali niste govorili: Eh kaj, 4 leta bova kvečjemu dobila, končno pa naju bodo pomiloštili?

— Ne, marveč Skomina je tako govoril! — Zares, prava tička sta se znašla skupaj. Puceljeva vam je bila rodna teta in sta napravila tako svinjarijo. To je vnebovpijoče. Svinjsko! Samo svinja požre svoje mladiče. Druga žival pa ne...

Morilca sta živila tudi s požari

Po zaslišanju obeh obdolžencev so bile zaslišane številne priče, ki so izpovedale, da sta imela oba morilca poštene starše, ki pa so umrli med vojno, nakar sta bila oba prepuščena sebi. Dokler so živeli starši, sta bila pridna in poštena, pozneje pa sta se pokvarila. Oba sta postala velika lažniva. Posebno rada sta kvantala. Slapšaka so se bali, da ne bi koga umoril. Skomina je bil pri Flajšarju priden in je zelo rad prebiral časnike. Zanimal se je zlasti za Mihičeve umore. Morilca sta se seznanila pred 3 leti in sta nato vedno skupaj tičala.

Orožniški komandir izpove, da je imel Pucel z krvjo prilepljen spovednik listek na prsih, on je prepričan, da sta se hotela obdolženca delati norca iz svojih žrtv, ker je našel nekaj podobnega tudi pri Puceljevi. Nesrečna žrtev je imela na čelu 25 para. Še ubita je krčevito držala rožni venec.

Orožnik Franc Kramberger navaja, da je bila več polna krvi ubitega Pucija. Na denar pri Puceljevih je moral Skomina že dolgo spekulirati. Slišal je, da se je izrazil: Če ne bom dobil dedščine z lepa, go bom pa s krvjo!

Značilna je tudi izpoved posestnikov sina Franca Flajša, ki zatrjuje, da je Skomina opetovano grozil s požari, češ: «Nisem bakan (psovka, a kmeta) in nič mi ne morete vzeti!» Če bi mi Bog vrzel pest zlata iz neba, ali pa bi našel denar na cesti, bi samo popival in veselil se!

Obsojena na smrt na vešalih

Porotnikom je bilo stavljenih 7 glavnih vprašanj, od katerih so jih 6 soglasno potrdili, nakar sta bila oba obdolženca obsojena na smrt na vešalih. Prvi ima biti obsojen Skomina, drugi pa Slapšak. Ko je Skomina slišal obsodbo, je ostal popolnoma apatičen. Slapšak pa se je bridko zjokal. Po lich so mu polzele debele solze in morda je v porotni dvorani občutil prvkrat resnično kes nad svojimi zločini. Obsojstvo je sprejelo obsodbo z zadovoljstvom.

Razprava je trajala s premorem od 12. do 15. ves dan do 21.30 zvečer.

Naš onstran granic

Trije požigalci oproščeni, ker so dobri fašisti

Dne 10. junija 1927. so bili pred tribunalom v Puli trije seljaki iz Čabruničev, po imenu Buršič, Dobranovič in Milovan, obsojeni vsak na 2 leti in 11 mesecev zapora, ker so zapalili neke hiše v ljutem prepričanju sosed. Vse je bilo dokazano, zato je morala slediti obsodba. Odprta je bila pot do prizivnega sodišča v Trstu. Požigalci so jo nastopili v spremstvu dveh braniteljev dr. Čiochetti in Robbe.

Pri razpravi, ki se je vršila pred kratkim, sta odvetnika dokazovala, da je obtoženi Milovan zapalil hišo, ker je bil v takem položaju, da je to naravnost moral storiti (!). Buršiču in Dobranoviču pa se ne more nič dokazati. Zato predlagata popolno oprostitev vseh treh. Dr. Čiochetti je omenjal kot posebno olajševalno okolnost, da sta Dobranovič in Milovan znana kot dobra fašista, posebno vrl prvirčence fašistične stranke pa je Buršič, ki je bil za fašistično in italijansko stvar tudi že z nožem ranjen. Državni pravdnik je bil namram obtožbenem zelo priazen.

Prizivno sodišče je vse tri požigalce oprostilo obtožbe.

Istrani naj vedo, da kdor je v fašistični stranki, sme početi kar hoče, dovoljeno mu je tudi zločinstvo, in proti njemu se ne opravi nič pri nobeni oblasti, tudi ne pri sodišču, ki pod fašističnim režimom pada vedno nižje.

— Agrarni kredit za Istro. Pri izvetju zavoda za agrarni kredit v treh Benečijah je vložilo lani 367 poljedelcev iz Istre prošnje za kredit. Te prošnje so bile podane in zajamčene zavodu po posojilnicah in zadruham, katerim so poljedelci podpisali menice. Skupno je bilo podeljenega agrarnega kredita za 9.299.645 lit. Toliko lani, ker je dežela grozovito trpela vsled suše. Od leta 1922. do 1927. je bilo danega v Istro kredita 9.742.574 lit. Agrarni kredit v svrhu žitne bitke je lani na obresti 5 odstotkov, za splošno zboljšanje poljedelstva na 3.50 odst., v druge svrhe na 6.28 odstotkov.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod • Ljubljana 28. februarja 1928.

Višina barometra 308.8 m

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Rel. vlažn.	Smer vetra in brzina v metrih	Oblak. 0-10	Padavine
opazovanja							Vrsta v mm do 7 ure
Ljubljana	8	741	-12	70	E 2	6	
Maribor		773	-3	6	E 6	10	
Zagreb		774	-1	74	NE 4		
Beograd		774	-2	74	E 6	10	
Sarajevo		52	2	68	mirno	0	
Skopje		72	1	83	S 1	10	
Dubrovnik		76	3	6	NE 4	6	
Split		789	6	49	NE 10	0	
Praha							

Solnce vzhaja ob 6.41, zahaja ob 17.45, luna vzhaja ob 10.27, zahaja ob 1.33.

Naravna temperatura danes v Ljubljani: 6.2 C, najnižja: -6.4 C.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Na vzhodnem robu Alp oblačenje negotovo, mogoče zopet jasno, mrzlo, sicer malo izpremembe.

Tržaška vremenska napoved za sredo: Zmerni in lahni vetrovi iz prvega kvadranta, nebo večinoma jasno; temperatura od 6 do 12 stopinj. Morja nekoliko razburkana.

Končno idealno sredstvo za negovanje kože

Proti hrapavi, razpokani koži itd. uporabljajte Nivea-cremo. Ta krema vsebuje koži sorodni Eucerit, ki učinkuje naravnost presenetljivo pri lečenju občutljive površne kože. Mehko, gladko kožo si pridobite s prijetno duhtečo

Nivea-cremo.

Iz Kranja

— Zdravstveni dom v Kranju. Ljubljanski Državni Higijenski zavod namena v ustanovitvi v prihodnji proračunski dobi v Kranju Zdravstveni dom, namenjen mestu in obsejni okolici. Ta ustanova deluje z velikim uspehom za splošno zboljšanje zdravstvenega stanja, zlasti dece, šolske mladine z brezplačnim zdravljenjem in dajanjem navodil staršem in šolskim čimteljem. Ustanova sama bo velikega pomena za zdravstveni in socialni napredek prebivalstva, med katerim postaja zlasti delavstvo vedno bolj zastopano. K tej akciji za ustanovitev zdravstvenega doma bo potrebno poleg mestne kranske občine prirediti tudi najbližje okoliške. Prvi Zdravstveni dom je dobila Slovenija v Lukovici v kamniškem srezu, v najbližjem času naj ga dobi sedaj Kranj.

— Novo gasilsko društvo v kranjski okolici. Preteklo nedeljo se je vršil v Bitnjem pri Kranju ustanovni občni zbor gasilskega društva. Izvoljen je bil sledeči odbor: Ivan Porenta, načelnik, Mirko Rojina, poveljnik; I. Rahonc, namestnik; A. Hafner, A. Zihel, L. Pašar, C. Lužar, A. Starre, F. Zihel, A. Kern, odborniki; F. Velikonja, F. Hafner, V. Hafner, J. Hartman, namestniki; I. Fabjan, V. Rahonc. A. Porenta, računski pregledniki. Za ustanovitve te humanitarne organizacije je vladalo med prebivalstvom izredno zanimanje, ker je to prvo domače društvo v tej področni.

— Kino v Narodnem domu predvaja nocoj ob 18.15 uri in 20.30 ter jutri ob 19. uri film «Knez pečine». Najnovejši film Harry Liedtkeja.

Iz Trbovelj

— Prosvetni odsek Sokola na Dotu je vzprijel burko «Vozel», ki je zelo lepo uspeša. Podjetjem in neumornim igralcem ključem: Kmalu zopet na svidenju!

22. SEPTEMBRA 1914.

Podmornica

U'9 je potopila bojne ladje «Aboukler» «Cressy» in «Hogue».

Velika pomorska tragedija vseh časov pride v kino «DVOR».

Sport

SK Ilirija, nogom. sekcija. Danes, v sredo ob 16. dalje trening na igrišču za skupino II. Priidejo naj tudi igralci skupine I, ki niso službeno zadržani.

SK Jačaran. Danes in v petek ob 15. dalje obvezen trening na igrišču.

Sportni klub v Laškem je izvolil na svojem I. občnem zboru dne 13. t. m. naslednji odbor: Častni predsednik dr. Milan Korun v Ljubljani, I. poslovednički podpredsednik Andrej Svetek, II. podpredsednik Anton Uršič, tajnik Adolf Kokol, blagajnik Franc Fasswald, gospodar Anton Horjak, kapetan tehn. odd. Hinko Komaricki, ostali odborniki in namestniki: Linda Marinkova, Karol Kač, M. Jazbinskova, Ivan Dege, Ernest Brezjan in Maks Pinter.

Naši tekmi z Avstrijo in Madžarsko. Avstrijski nogometni savez je sprejel termin dne 6. maja za tekmo med našo in avstrijsko reprezentanco. Tudi madžarski nogometni savez si je osvojil stališče našega saveza, da bosta madžarska in naša reprezentanca igrali 25. marca v Budimpešti. Revanžna tekma se bo vršila v jeseni ali v Beogradu ali pa v Zagrebu. Ker bo madžarska nastopila s svojo drugo garnituro, in sicer kakor poudarja v svojem dopisu, zaradi pomanjkanja terminov, bo JNS na svoji prihodnji seji razpravljala o predlogu madžarskega saveza. Tekma bo vsakakor imela mednarodni značaj in se bo po FIFA registrirala kot meddržavna tekma.

Šah

Turnir na Dunaju

Predvčerajšnjim so na Dunaju odigrali drugo kolo, ki je poteklo brez kakih presenečenj. Spielmann je dobil proti Bentamu, Glass je izgubil napram Rétiu v 22. potezu, Tartakover pa je dobil proti Iglovu, ki je že v otvoritvi zagrešil napako. Ostale partije so se končale remis: Grünfeld-Wolf (damski gambit), Takacs-Thöry, Müller-Becker in Liechtenstein-Kmoch.

najboljše, najtrajnejše zato najcenejše!

Gospodarstvo

Stabilizacija dinarja in Narodna banka

Stabilizacija dinarja je končno vendar stopila v odločilni štadij. V pogajanjih za novo inozemsko posojilo je moral naš finančni minister med drugim prevzeti obvezo, da se bo izvedla zakonska stabilizacija naše valute. Ta ukrep bo za široko publiko ostal brez vidnih posledic, ker se bo stabilizacija vsekakor izvršila na dosedanjih višini. Je to formalnost, s katero se ima naša država obvezati, da ne bo v bodoče dopuščala spreminjanja v zakonu ugotovljene relacije naše valute z zlatom in s katero se ima odpovedati nadaljnjemu dvigavanju dinarja. Iz letnega poročila Narodne banke, ki ga objavljajo beograjski listi (original letnega poročila nam žal ni na razpolago in ga tudi tukajšnja podružnica Narodne banke še ni prejela, dočim so beograjski listi že pretekli teden objavljali ponatis posameznih delov) posnemamo tozadevne stališče Narodne banke, ki se glasi: Drugi del programa, ki se ima izvesti, je zakonska stabilizacija dinarja na njegovi dosedanj višini. Posel, ki se nanaša na zakonsko stabilizacijo dinarja, je državni posel in Narodna banka more tu samo pomagati. Sklep glede zakonske stabilizacije in vse ostalo, kar je treba ukreniti, da se stabilizacija izvede, spada v neposredno kompetenco države.

Za bodoči razvoj dolgoročnega kredita in za bodoči pritek inozemskega kapitala pa je seveda stabilizacija dinarja velikega pomena. Pričlna likvidnost na našem denarnem trgu in istočasno pomanjkanje dolgoročnega kapitala je v veliki meri posledica nesigurnosti, glede bodočnosti naše valute, čeprav je ista že skoro 3 leta praktično stabilna. Ta nesigurnost tudi zelo ovira pritek kapitala iz inozemstva, ki mora pri nalaženju denarja v naši državi računati tudi z možnostjo valutnih sprememb, dokler ni izvedena zakonska stabilizacija. Zadržne velja zlasti za kapitaliste v onih državah, ki so o naših razmerah le slabo poučeni.

Zakon o zakonski stabilizaciji dinarja sam gotovo ne bo povzročal težko. Pač pa se bo do iste pojavele glede valorizacije bilance Narodne banke in glede revizije zakona o Narodni banki, kar je treba istočasno izvesti. V tem pogledu je značilen naslednji odstavek iz poročila Narodne banke, ki se nanaša na povračilo izrednega kredita države pri Narodni banki v višini 2 milijard Din. katerega izplačilni rok poteče aprila 1. 1931. Ta odstavek se glasi: «Ta zadolžitev predstavlja začasni državni dolg pri emisijemskemu zavodu in se ima izplačati potom konsolidacije. Konsolidacija se more izvršiti ali potom najetja notranjega dolgoročnega posojila ali pa potom zadolžitve države v inozemstvu. Ker nas od izplačilnega roka ločijo le tri leta, je prišel že trenutek, da se misli na način izplačila tega dolga. Mi mislimo, da bi bilo najetje inozemskega posojila najboljši način povračila tega dolga, ker bi na ta način prišla Narodna banka do potrebnega stoka deviz za obdržanje stabilizacije dinarja in za pretvarjanje sedanje stabilizacije v zakonsko».

Nekam čudno se nam zdi, da Narodna banka forsira povračilo državnega dolga baš v času, ko je postalo aktualno vprašanje za konske stabilizacije. Kakor v drugih državah, bo tudi pri nas v zvezi s stabilizacijo valute prišla valorizacija deviznega zaklada Narodne banke znaten valorizacijski dobiček, ki bi se po vsej pravici moral uporabiti za odpis državnega dolga pri emisijemskemu zavodu. Ob priliki nedavne stabilizacije lire je bil s pomočjo dobička pri valorizaciji zlagata in deviznega zaklada likvidiran in črtan ves dolg italijanske vlade pri italijanski banki. Podobno je bilo tudi v drugih državah. Valorizacija kovinske podlage bo pri nas prinesla valorizacijski dobiček, ki bo znašal skoro eno milijardo Din. Ta znesek se mora vsekakor porabiti za odpis državnega dolga pri Narodni banki, zaradi česar delničarji nikakor ne bodo oškodovani. Pa mar vendar ne misli uprava Narodne banke, da bo ta valorizacijski dobiček pripadal njej, ko zahteva povračilo dolga od države. Zdi se, da gotovi interesi navzlic znanemu postopanju drugih držav v stilih primerih, računajo s tako možnostjo, kar nam potrjuje veliko zanimanje za delnice Narodne banke, ki so se zlasti v zadnjem času znatno dvignile (pred dobim pol letom so notirale okrog 4500—4600, danes pa notirajo 6400—6600). Mislimo, da se ne motijo oni, ki zatrjujejo, da predstavlja težko vprašanje valorizacije bilance Narodne banke največji oviro za zakonsko stabilizacijo dinarja.

Ker je stabilizacija dinarja pred durmi, zato danes nima mnogo smisla forsirati povračilo tega dolga, ker se bo to vprašanje itak moralo urediti ob priliki stabilizacije dinarja in valorizacije bilance Narodne banke.

— Petindvajsetletnica Zveze obrtnih združenj v Ljubljani. V ponedeljek dne 19. marca bo Zveza obrtnih združenj v Ljubljani praznovala 25letnico svojega obstoja. Zveza je bila ustanovljena l. 1903. kot zveza združenj za bivšo Kranjsko ter se je iz skromnih početkov razvila v močno obrtniško organizacijo. Namen, da združi zadrge v eno celoto in da brani gospodarske, socialne in kulturne interese obrtništva, je zveza v veliki meri dosegla. Tekom let je postala važen faktor v našem gospodarskem življenju ter predstavnica našega obrtništva. Saj šteje do 79 obrtniških združenj v ljubljanski oblasti in za svoje članice. Načelnstvo zveze je sklenilo proslaviti ta obrtniški jubilej na slavnosten način. Na predvečer v nedeljo dne 18. marca se bo vršil družabni večer, katerega se bodo udeležili zastopniki obrtništva iz vse Slovenije. Na dan proslave v ponedeljek pa se bo vršilo slavnostno zborovanje obrtništva Slovenije. Že danes se pozivajo obrtniki, da se v čim večjem številu udeležijo proslave, ki naj bo obrtniški praznik.

— Razglas. Direkcija šum v Ljubljani razpisuje v verskozakladnih in državnih gozdih v področju šumskih uprav na Bledu, v Bohinjski Bistrici in Kranjski gori prodajo lesa, drva in lubja na panju, in sicer približno 8800 plm³ porabnega mehkega in 245 plm³ porabnega trdega lesa ter 150 plm³ in 205 plm³ mehkih drv. dalje 19.795 plm³ trdih drv in končno 1190 plm³ smrekovega lubja. Na predpisnem obrazcu spisanu ponudbe, opremljene s 100 Din kolkom in 10 % vadijem naj se vložijo najkasneje do 2. aprila t. l. do 11. dopoldne pri direkciji šum v Ljubljani. Bleiweisova cesta št. 1. Obrazi ponudb in vsa najpisa se dobe pri direkciji šum v Ljubljani ali pa pri gori navedenih šumskih upravah. — Direkcija šum.

Borze

28. februarja.

Na ljubljanski borzi je bil danes dovoljno promet precej živahen. Privatna ponudba je bila nekoliko večja, krila je povpraševanje v Budimpešti ter deloma v Newyorku in Trstu, dočim je ostalo povpraševanje krila Narodna banka. Tečaj so ostali v glavnem nespremenjeni, edino deviza na Prago je popustila na 168.57. Med efekti je bilo ekskluzivnim potom prodanih 600 delnic ljubljanske kreditne po nespremenjenem tečaju 185.

Ni zagreškem elektnem tržišču je Vojna škoda popustila za 4 točke. Promptna se je trgovala po 452, kasa po 450 in za marec po 453. Investicijsko notira v glavnem nespremenjena (91.25—92), dočim so bile agrarne zaključene po 58. Tečaj bančnih vrednot so pri slabem prometu ostali v glavnem nespremenjeni Narodna banka notira 6350 do 6500, Ljubljanska kreditna pa 135—140. V industrijskih vrednotah je bil promet živahnejši. Zaključki so bili v Slavoniju po 115, v Slavoniji po 14, v Danici po 142 in v Vevčah po 140. Trboveljska notira 520—525 brez zaključka.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 0—22.99, Berlin 13.57—13.60 (13.585), Bruselj 0—7.9245, Budimpešta 9.91—9.94 (9.925), Curih 1068.5 do 1069.5 (1069), Dunaj 7.9985—8.0385 (8.0135), London 277.1—277.9 (277.5), Newyork 55.75—56.85 (56.85), Pariz 0—223.82, Praga 168.17—168.97 (168.57), Trst 300.2 do 302.2 (301.2).

Zagreb. Amsterdam 22.86—22.92, Dunaj 7.9985—8.0385, Berlin 13.57—13.60, Budimpešta 9.9292—9.9592, Milan 300.2 do 302.2, London 277.1—277.9, Newyork 56.75 do 56.95, Pariz 222.52—224.82, Praga 168.17 do 168.97, Curih 1069.5—1069.5.

Trst. Beograd 33.1—33.4, Dunaj 278.25 do 269.25, Praga 55.85—56.15, Pariz 74.15 do 74.45, London 92.05—92.25, Newyork 18.84—18.90, Curih 362.50—364.50; dinarji 33.1—33.6.

Dunaj. Beograd 12.46—12.50, Berlin 169.23—169.73, London 34.56625—34.66625, Milan 37.51—37.61, Newyork 708.25—710.75, Pariz 27.865—27.965, Praga 20.98625 do 21.06625, Curih 136.38—136.88; dinarji 12.37—12.43.

Curih. Beograd 9.1925, Berlin 124.05, Newyork 519.30, London 25.34, Pariz 20.435, Milan 27.445, Praga 15.395, Budimpešta 90.80, Bukarešta 3.19, Sofija 3.755, Varšava 58.20, Dunaj 73.20.

Deviza Beograd na ostalih borzih: v Pragi 59.095, v Berlinu 7.358.

Elektri.

Iz življenja in sveta

Smrt kneza Lichnowskega

Iz Holčina prihaja poročilo, da je tamkaj umrl zadnji nemški predvojni poslanik v Londonu knez Karel Maks Lichnowsky. Zadel ga je kap.

Lichnowsky je bil potomec stare aristokratske rodbine in je začel svojo karijero v oficirskem zboru. Od tam so ga premestili v nemško zunanje ministrstvo in tako je prišel v diplomatsko službo. Bil je najprej tajnik nemškega poslanstva v Stockholmu in Carigradu, pozneje je deloval na Dunaju, po smrti nemškega poslanika Marschala pa ga je nemška vlada poslala v britansko prestolnico zastopat njene interese. To je bilo leta 1912.

Lichnowsky je bil tedaj velik optimist. Imel je zaupanje v nemško - angleški sporazum in je bil zelo razočaran, ki je poleti 1914 izprevidel, da se je brido varal. Po prelomu med Berlinom in Londonom je Lichnowsky ostavil Anglijo, stopil za nekaj časa v službo nemške armade, potem pa se je zopet umaknil v zatišje in napisal brošuro, v kateri je obdolžil nemško vlado, da ga ni dovolj podpirala v njegovem stremeljenju, ki je šlo za tem, da se prepreči morebitni konflikt in da ne izbruhnejo sovražnosti med britanskim imperijem in nemškim cesarstvom.

Brošura pa je prišla po indiskreciji v roke zaveznikom, ki so takoj začeli ponatisovati mesta iz nje ter jih razširjati na fronti. Letalci so metali izrezke iz brošure v obliki letakov med nemške čete.

Da se izogne neprijetnostim, ki so nastale radi te publikacije, je prosil knez Lichnowsky za dovoljenje, da se sme preseliti v Švico. Berlinska vlada je v to privolila in Lichnowsky je ostal v inozemstvu tako dolgo, da se je stvar podela. Pozneje je izdal Lichnowsky tudi svoje memoare, zadnja leta pa je živel na svojih posestvih in se je docela odtegnil javnemu življenju.

Novosti iz medicine

Zdravljenje skleroze, oslovskega kašlja in naduhe.

Bernski profesor dr. Emil Bürgi je iznašel nov način za zdravljenje poapnenelih žil. Ugotovil je, da klorofil utrjuje srce. Že po nekaj dneh sta se pojavila pri sklerotikih normalen utrip srca in zmanjšanje krvnega tlaka. Če so zauživali čisti klorofil, ki jim ga je dajal dr. Bürgi v obliki tablet.

V reviji »Medicinische Welt« poroča neki zdravnik o presenetljivih ozdravljenjih na oslovskem kašlju obolenih otrok s tem, da so jih vozili z letalom kakšno uro dolgo v višini 3000 metrov. Avtor predlaga, naj se osnujejo letelce klinike proti tej bolezni.

Čisti zrak je sploh zelo uspešno sredstvo proti boleznim v sopilih. Holandski profesor Storm se poslužuje za nadušilnice sledeče metode: V sobo, kamor postavijo bolnika, vodi kovinast dimnik, ki se dviga od 8 do 10 m nad strehami hiš. V tej višini je zrak prost miazmatičnih primesi. Poseben motor vsrkava zrak skozi ta dimnik, poseben ogrevalni grelnik na dnu sobe je odprtina, skozi katero uhaia vsrkani zrak tako, da se ta vsake dve, tri minute popolnoma spremeni.

Profesor Bier iz berlinske kirurške klinike je začel zdraviti težke infekcije s pomočjo žarečega železa. To zlasti pri gniljavi v sklepkih, pa tudi pri notra-

njih infekcijskih boleznih. Izžgano tkaničje se obnavlja baje radi razkrojnih produktov, ki se nahajajo v njem.

Novorojenček v poštnem zavoju

Pred nekaj dnevi je bilo obveščeno policijsko ravnanstvo v Berlinu, da sta prejela dva starejša zakonca poštni zavoj, v katerem je bilo truo mrtvega novorojenčka. Oče in mati sta se trudila, da bi razbrala, čigava je pisava, ki je napisala naslov in sta prišla naposled do zaključka, da je adresu napisala njuna hči. Že poldrugo leto je bila deple uslužbeno v Berlinu. Opravljala je pri neki družini poselska dela.

Izpraševalnemu sodniku je dekle priznalo, da je neko noč porodilo, nato pa trdo zaspala in ko se je zbudila, je našla poleg sebe mrtvega otroka. Ker ni vedela, kaj naj napravi s trupelcem, ga je omotala v cunje zavila v karton in ga poslala svojim staršem.

Sneg, neurja, povodenj

Kakor poročajo iz Carigrada, trajajo na turškem ozemlju sneženi viharji z nezmanjšano silo naprej. Slabo vreme je uničilo mnogo brzobavih zvez; trpele so tudi telefonske proge. Simplonski ekspres je začel 50 km pred Carigradom v velikanske zamete in ni mogel voziti dalje. Tudi v turških pristaniščih vladajo velike zmešnjave, ker so se morale mnoge ladje radi viharnege vremena zateči v luke, kjer čakajo, da se viharji poležejo.

Na libijskih obali divja velika burja. Blizu libijskega nabrežja se je potopila italijanska ladja »Derna«. Last sicilijanske paroplovne družbe »Florio«. Moštvo se je rešilo smrti le z največjo težavo.

Iz Ria de Janeiro prihaja vest, da so v deželi povodnji povzročile mnogo nesreč. Nad 200 hiš se je udrla, ker jim je voda izpodkopala temelje 10 ljudi je pri tem izgubilo življenje, okrog 20 pa jih je težko ranjenih. Nekatere ceste so pod vodo, ki jih pokriva mestoma do 70 cm visoko.

Ugibanja o bodočnosti

Monakovski zdravnik filozof in okulist dr. Maks Kemmerich je imel na Dunaju predavanje o načinih, ki omogočajo gledanje v bodočnost. Iz njegovih izjavani, ki so v mnogem zelo zanimiva, podajamo naslednji izveček:

Najobičajnejši izmed redkih zanesljivih načinov gledanja v bodočnost je jasnovidnost, ki se začne pri preroških sanjah ljudi, ki sanjajo o resničnih dogodkih v prihodnosti. Je precej, skoro vsak človek pride prei ali slei do takšnih sanj. Kemmerich je navedel več primerov jasnovidnosti. Tako je gledala neka jasnovidka iz Berlina med drugimi stvarmi zrakoplov v vožnji preko Atlantskega oceana v času, ko so se »strokovniki« smejali načrtom grofa Zeppelina. Ko je izdal predavatelj leta 1911. knjigo o proročanjih, so jo učeniaki odklonili kot neznanstveno. Danes označuje veda jasnovidnost kot nekaj prirojenega. kakor n. pr. slutljivost pri divjaških plemenih.

Hiromantija in astrologija značita dve drugi metodi za prerokovanje bodočih dogodkov. Človeško življenje sliči gramofonski plošči, ki je ob našem rojstvu že čisto izdelana. Astrologija nas uči, da sledi vsaki nesrečni dobi življenja

Vsaka zavedna gospodinja uporablja dosledno

ADRIA prašek za pecivo

srečna doba tako, kakor zavzema lego nesrečnih zvezd po nekem času vedno srečna zvezda. Astrološka proročanja zadenejo v najboljših slučajih z 80 do 85% nastop kakšnega dogodka. Najboljše prerokbe so tiste, ki združujejo uspehe astroloških opazovanj in jasnovidenja, kakor jih najdemo n. pr. v prerokovanjih Nostradama, ki je nekaj stoletij prej uganil Napoleonov nastop in dogodka za časa francoske revolucije. Moderna astrologija ima nekatere specialne metode, po katerih prerokuje usodo celih narodov, čeprav ne tako zanesljivo, kakor je ugibala stara astrologija o usodi posameznikov. Te vrste proročevanja se opirajo večinoma na periodičnost solčnih peg, ki traja 11,4 leta in ki dosega vsake 55, do 56 let svoj višek, kar je zopet perioda velikih planetnih konjunkcij. Kdor zasleduje zgodovino, se lahko prepriča, da je v življenju slehernega naroda 28letna doba raznih vojn, nesreč itd., ki ji sledi zopet isto tako dolga doba blagostanja. Na podlagi te periodičnosti je prerokoval Mewes leta 1896. za leto 1904. rusko - japonsko vojno, a za l. okoli 1920. konec druge velike vojne.

Dr. Kemmerich je govoril o svoji posebni metodi zgodovinskega preračunavanja dogodkov, ki se opira predvsem na psihološko dejstvo, da se močne osebnosti in narodi po težkih bojih še bolj dvignejo, dočim slabši propadejo. Po tej metodi je objavil že l. 1913. prerokbo o usodnem atentatu in o veliki vojni, ki mu bo sledila, po kateri bo Avstrija razpadla. Tudi razcep v socialističnih vrstah je Kemmerich naznačil že prej.

Zgodovinarjem je na razpolago še druga metoda, ki jo je iznašel nemški baron Stromer-Reichenbach. Proučil je 60.000 zgodovinskih dat in je odkril, da se veliki dogodki ponavljajo vsake 150 let. Po tej metodi in deloma na temelju svojih lastnih izkušenj prerokuje Kemmerich novo nacionalistično revolucijo v Nemčiji, ki bo končala z združitvijo vseh nemških dežel, in pa svetovno vojno, ki se bo vnela tekom enega leta, najpozneje pa v petih letih. Po tej vojni bo nastal povsem nov položaj, vsaj za Nemčijo, ki je predavatelju iz razumljivih razlogov najboljši pri srcu in o kateri je zato najobširnejše govoril. Vojna se bo končala z revolucijo, ki bo dala posamezniku več svobode in ki bo sploh močnejše povdrala individualnost. To bo čas srečnih diktatur, socialnega miru med razredi, ki jih sploh ne bo več, čeprav bo kapital še obstajal. Samo nakopičevanja kapitala v rokah posameznikov ne bo več. Sedanjemu materialističnemu ustroju človeške družbe in materialističnemu naziranju sploh bo sledila idealistična doba, ko bodo ljudje imeli več časa in zmožnosti za razvijanje svoje notranjosti.

Krantzov proces kot eksperimentalno sredstvo

Na nekaterih berlinskih šolah obravnavajo v višjih razredih in z vzgojnim namenem stegliško dijaško tragedijo. Uspehi niso preveč zadovoljivi. Ko je vprašal ravnatelj neke srednje šole v višjem razredu dijače, če so zasledovali Krantzov proces, jih je dvanaest pritrdilo, dva pa sta zanikala. Češ, da se jim je zdela stvar predolgočasna. Na neki gimnaziji, ki jo posećajo otroci iz velemeščanskih slojev, so se zanimali mlajši dijaki za proces bolj nego starejši, zbijali pa so o njem večinoma slabe dovite. Na mnogih dekliških zavodih so pa skušali profesorji dijakinje prepričati, da Hilda Schellerieva ne ustreza sodobnemu idealnemu tipu mladega dekleta.

Zavod za zaščito mladine v Steglitzu je zahteval, da se odda Hilda Schellerieva radi njenega izprijenega življenja v poboljševalnico za mladino. V zavodu naj bi ostala do 21 leta, torej pet let. Hildin oče ni pristal na te pogoje, pač pa se je obvezal, da pošlje hčerko za eno leto z doma v kako vzgojevališče. Obenem je Scheller odklonil ponudbe filmskih družb, ki so silile Hildo k filmu ter ponudbe umazanih založnikov, naj bi Hilda napisala svoje spomine.

Dobrodelni Cognac

V Parizu je umrl Cognac, ustanovitelj velike trgovske hiše »La Samaritaine«. Cognac in njegovo, pred dvema letoma umrlo ženo, smatrajo Parizani za svoja največja dobrotnika. njuna dobrotnost je prešla tam v pregovor. Sama sta se priklopala do bogastva iz revnih razmer in sta skrbela za svoje

uslužbenke, kakor da sta firm rodna starša. Ko sta opustila trgovino, sta poklonila večji del svojega imetja svojim starim nameščencem. Izdala sta mnogo sto milijonov za osnove in podpiranje najrazličnejših dobrotelnih ustanov, bolnišnic, učnih zavodov za bedne otroke, zavodov za dojenčke, cenenih stanovanj, podpornih društev za mnogočlanske rodbine itd. Sama sta živel zelo skromno. Njuno stremenje je šlo za tem, da sta si izmišljala vedno nove načine za izvrševanje dobrih del, ne da bi pri tem silila v ospredje.

Ali je Švejk živa osebnost?

V uvodu k svoji znameniti knjigi, ki si je na mah osvojila srca vseh ljudstev, je napisal Jaroslav Hašek, da Švejk še živi in da hodi po praških ulicah, ne da bi se niti zavedal, kakšno vlogo je igral v »velikem času«. Neki nemški list preiskuje to zadevo in prihaja do zaključka, da je menil pesnik to svojo trditve bolj simbolično. Švejk kot posameznik je prav tako malo realna osebnost kakor kakšen Gargantua. Don Kišot ali Sancho Panza, ki mu po svojem značaju še najbolj sliči.

V prenešenem pomenu pa predstavlja vse one neštete in silno resnične Švejkove vse narodov, ki so se med svetovno vojno kot dobri vojniki presneto malo zanimali za frazo o junaštvu, brigali so se pa tudi za svojo telesno blaginjo. Tem tipom je dal Hašek v svojem umotvoru bolj žilavo življensko moč, nego io imajo v sebi ljudje iz mesa in krvi.

Ali ste se že naročili na „PONEDELJEK“?

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naš znanjamo, da je danes ob pol desetih dopoldne po kratki in mučni bolezni umrl naš ljubljani, skrbni oče in soprog, brat, tast

Anton Rupena

posestnik, gostilničar in trgovec v Mirni peč.

Pogreb nepozabnega se vrši v sredo, dne 29. februarja iz hiše žalosti na pokopališče v Mirni peči.

Mirna peč, dne 27. februarja 1928.

Marija roj. Rušar, soproga.
Ivan, Anica, Anton, Marica in Zorica, otroci.
Sestre, bratje in ostali sorodniki.

Išče se

inteligentna ženska oseba

za reklamno potovanje po Sloveniji. Pogoji trgovska obraženost ter perfektnost v slovenščini in nemščini. Ponudbe na POSTNI PREDAL 30. MARIBOR.

Živnorejčil

Trgovcil

Posestnikil

Citali ste včeraj in čitali boste jutri, kako obvarujete svojo živino, govedo, konje in prašiče pred obolenjem in kako jo ozdravite, če oboli z

„ALMAFLOROM“

najboljšim, najhitrejšim in najzanesljivejšim sodobnim in v stotisočih primerih preizkušenim preparatom — Naše preparate »ALMAFLOROM« za govedo, »ALMAFLOROM« za konje, »LA FLEUR« za govedo, »HALF« za prašiče in »URINOT« za govedo in konje uporabljajo danes že vsi živnorejci v Evropi. — Na tisoče je priporočil. Čitajte samo sledeča:

Preizkusil sem v mnogih slučajih Vaš prašek proti napačnemu in proti koliki in sem v najkrajšem času ugotovil najlepše uspehe celo v najtežjih slučajih. Dalje sem ugotovil, da delujejo ti praški pri trajnem uporabljanju tudi kot izvrstno varovalno sredstvo proti obolenju. Pri redni uporabi se niti pri konjih, ki so zelo močno podvrženi koliki, ta nevarna bolezen nič več ne pojavlja. Vsed tega bom priporočal iz lastne izkušnje to izbo-

no sredstvo vsem konjerejem in posestnikom konj. Z odličnim spoštovanjem
A. URBAN BARON,
kapetan v p.

Preizkusil sem v lastnem gospodarstvu v dveh slučajih Vaše zdravilo »HALF« proti svinjski vročici in sem ugotovil, da deluje izredno učinkovito. Pošljite mi takoj še 24 zavojev, ker mi je zaloga že pošla.
MATIJA SCHIEFER,
trgovec v Sv. Petru n. R.

Naše preparate mora imeti v zalogi vsak moderen trgovec! Kdor jih še nima, naj jih nemudoma naroči Edina zaloga za Jugoslavijo:

„Govedomedika“

Jugoslovanska razpošiljalnica preparatov za goveo, konje in prašiče iz lekarne »Pri sv. Antonu«, MARIBOR, Kopališka ulica 11.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

Potrži neizmerne žalosti javljamo, da nas je danes zapustil naš najboljši oče, soprog, tast itd, gospod

Ivan Grobelnik

veletrgovec in posestnik

Po dolgem, mučnem trpljenju je zatisnil oči, previden s tolažili sv. vere v 64. letu svojega delapolnega življenja.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v četrtek, 1. marca t. l. ob 3 uri popoldne iz hiše žalosti. Knaflijeva ulica 13.

V Ljubljani, dne 28. februarja 1928.

Žalujoči ostali.

Naročila in vse dopise, ličote, v malih oglaševanjih, se pošilja na Oglasi od Jutra, Ljubljana, Prešernova 9. Tel. št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v parredovalno in sojal na namene običajne, vaba bresda 50 par - Najmanjši zrakar Din 5-. Pristojbina za sifro Din 5-

Ure pristojbine se upada li osem z naročilom, a če se oglaševanje običajno, čkovni račun pošilja na Ljubljana, št. 1182

Mali oglasi

Kam pa kam?

Naznanilo!
ML običajna najljubšeje naznanjavanja, da imata na novo ustanovljeno restavracijo pet minut na postajo Brestovica, sredi vrta, pod gorzom v livadi, brez cene, prah. Oa Ljubljana po državi oodi je 1 1/2 ure pod hoda. Od Ljubljane do tu 6 vikarov, od tu razaj 7 razpoložljivih. Izvrstna vina, mleko, kava, čaj, kakao, malinovce in kuhinja. Za družbe s prednoročiom po izbiri postrežba. Cene primerno. Prošva, prepričajte se! — Za običajna običajna priporočila Ivan in Ana Remkar, restavracija Kumar. 7003

Obri

Gornji delov
Izdelave ter popravila vseh vrst kovin sprejema M. Peternel, Sv. Petra c. št. 6. 8079

Fr. Fujan, krovce
Ljubljana, Galjeveca št. 9 (pri dolenskem kolodvoru) 6972

Štedilnike
vzakovretno najfinišne misline (Tischherd) ali v stariakov, obložene s pečnicami, za vidati, izdeluje v najmočnejši izdelavi ter po najnižjih cenah Frano Kuhovič, Kijavčarica, Redica ob Savičju. 6987

Motorna vozila

Motor
na sesalni plin, 35 HP, tu- di defekt in brez garancije kupim. Ponudbe na glasni oddelku Jutra. 6974

Motorno kolo
Ishko, 2 1/2 k. s. novo, 100 km voženo, proslan. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 6994

Avto Ford
1927, popolnoma nov, malo vožen, prodam za Din 2800. Ponudbe na glasni oddelku Jutra. 7028

Motorno kolo
850 cc, moderne tipe, kupim. Ponudbe na glasni oddelku Jutra. 7005

Knjige

Haeder
Konstruiran und Rechnen, Eisenborn. Elektrotechnik, prodaja po ugodni ceni Hinko Sever, antikvarijat, Sv. Jakoba trg. 6642

Službe dobi

Brivski pomočnik
ki strže dobro bubi in odulder, dobi stalno službo takoj ali s 15. marcem. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 7013

2 sedlarska in jermenaska pomočnika
dobra in 2 vajenata takoj sprejme v hrano in v oglašnem oddelku Jutra. 7013

Knjige
Konstruiran und Rechnen, Eisenborn. Elektrotechnik, prodaja po ugodni ceni Hinko Sever, antikvarijat, Sv. Jakoba trg. 6642

Službe dobi
ki strže dobro bubi in odulder, dobi stalno službo takoj ali s 15. marcem. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 7013

2 sedlarska in jermenaska pomočnika
dobra in 2 vajenata takoj sprejme v hrano in v oglašnem oddelku Jutra. 7013

Knjige
Konstruiran und Rechnen, Eisenborn. Elektrotechnik, prodaja po ugodni ceni Hinko Sever, antikvarijat, Sv. Jakoba trg. 6642

Službe dobi
ki strže dobro bubi in odulder, dobi stalno službo takoj ali s 15. marcem. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 7013

2 sedlarska in jermenaska pomočnika
dobra in 2 vajenata takoj sprejme v hrano in v oglašnem oddelku Jutra. 7013

Knjige
Konstruiran und Rechnen, Eisenborn. Elektrotechnik, prodaja po ugodni ceni Hinko Sever, antikvarijat, Sv. Jakoba trg. 6642

Službe dobi
ki strže dobro bubi in odulder, dobi stalno službo takoj ali s 15. marcem. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 7013

2 sedlarska in jermenaska pomočnika
dobra in 2 vajenata takoj sprejme v hrano in v oglašnem oddelku Jutra. 7013

Knjige
Konstruiran und Rechnen, Eisenborn. Elektrotechnik, prodaja po ugodni ceni Hinko Sever, antikvarijat, Sv. Jakoba trg. 6642

Službe dobi
ki strže dobro bubi in odulder, dobi stalno službo takoj ali s 15. marcem. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 7013

2 sedlarska in jermenaska pomočnika
dobra in 2 vajenata takoj sprejme v hrano in v oglašnem oddelku Jutra. 7013

Knjige
Konstruiran und Rechnen, Eisenborn. Elektrotechnik, prodaja po ugodni ceni Hinko Sever, antikvarijat, Sv. Jakoba trg. 6642

Službe dobi
ki strže dobro bubi in odulder, dobi stalno službo takoj ali s 15. marcem. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 7013

2 sedlarska in jermenaska pomočnika
dobra in 2 vajenata takoj sprejme v hrano in v oglašnem oddelku Jutra. 7013

Učenko

pridno in pošteno, sprejem v trgovino meš. blaga na dolet. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na glasni oddelku Jutra. 6910

Stenodistilnost
bri, s snanjem nemšine in hrvaštine, sprejem dajanja poslopija in za- bievkom plače pod značko »Semaika stenodistilnost« goj na Radiu Reklam Lu- goslavija. Subotica, poštni pretinac 48. 6961

Kuharico
perfektno, za v a. dela, sprejme fina dvočlanska družina na dolet. Plača 400-500 Din. Zmožne dela na vrtu imajo prednost. — Ponudbe na oglaš. oddelku Jutra. 7011

Mlada raznašalca
(slugo) sprejme Novinski biro v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 7/II. Nastop takoj. 7000

Brivskega pomočnika
mlajšega, ki strže bubi, sprejem takoj ali s 8. marca. Hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. — Avgust Delbelo, brivski in damski salon v Domalci. 7014

Službo obč. tajnika
in običajne službe razpi- suje občina Rakel. Reflek- tanti naj se obrnejo glede službenih pogojev, osebno ali pisмено s priložitvijo znanke za odgovor na na- slov Anton Juvančič, Ju- zan, Rakel št. 25. 6988

Vrtnar. vajenca
sprejme takoj Herman Ku- har, vrtnarstvo, Trbovlje. 6974

Kroj. pomočnika
sprejme za veliko delo Ru- dolf Ribič, krojač v Ra- striniku. 7037

Služinčad
kuharice, sobarice, nataka- rice, hišne itd. dobe naj- šije službo v Beogradu, alko se ozlože na prijav- ljenosti. Beograd, Vasina ul. št. 11. 6647

Učenca
ki ima veselje do trgovine s barvami, sprejem takoj Oskara v hiši. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 7029

Natakarico
sprejme v postojno, spre- jem takoj. — Ponudbe na oglašni oddelku Jutra. 7049

Zastopnika
za Masihor in kofeino (kaf- vo) zavarovalnice. Isto- tako sprejme potnika za življenjsko zavarovanje. — Nastop takoj. Ponudbe pod »Zavarovanje« na oglašni oddelku Jutra. 7051

Služkinjo
sprejme Brodnic, Stari trg št. 20/1. 7037

Preprosto žensko
posloje, ki bi mi gospodi- čino, sprejem. Dan ji lepo stanovanje, plačilo po dogovoru. Kranj št. 152. 6979

Zastopnike
za prodajo norvega patent- nega predmeta sprejme No- vinski biro v Seiburgovi ulici 7/II. 7001

Postrežnico
posloje in pridno, spre- jem s 1. decembra za do- polnske ure za perilo in pospravljanje sob. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 7013

Potnika
za prodajo kozmetičnih predmetov sprejme za Ljubljanski trg. — Ponudbe na oglašni oddelku Jutra. 7009

Knjigovodjo
dobrega, vzajem samo za večerne ure. Samec. Več po dogovoru. Ivan Javor- nik, Ljubljana, Domobran- ska cesta 7. 6919

Strojnika
sprejem, ki bi mi osnažil hladilni stroj in napravil nove varovalke. Kranj 152. 6978

Zastopnike
za prodajo drž. sreč. na obroke. Sijajni breskonu- renčni zaslužek; lahko po- slejevanje. — Rasten izdelne provizije le posredna na- grada za gotovo kolonijo sreč. Prijavite se takoj na Bančno poslovalnico Besjak, Maribor, Gospoška ulica 25. 6988

Provizijo
od 1. do 7. obroka pri ras- pečavanju državnih papir- jev (8 letnih izbranih) spo- jenim s osiguranjem, dobi- jo zastopniki vseh kraljevine, od Organizacijskega od- dela, Beograd, Zmaj od- Nočaja 14. 4638

Službe isče

Šivilja
večja dobrega malega dela — želj službe. Vaga Redek, Trebnje. 6718

Absolventinja
močnata bole ter trgov- skega tečaja, zaposlena v poštni službi, želj kakoga primernega nameščenja. — Naslov pove oglaš. oddelku Jutra. 7007

Trg. izobražen
starejši, v vseh reorih zmožen, želj službo knji- govodje, poslovojdje, pot- nika ali slušno. Zmožen je tudi zdravnika gospodar- stva. Ponudbe na oglašni oddelku Jutra. pod sifro »Trgovska moč takoj«. 6976

300 Din nagrade
dober tisti, ki mi prekrbi delo v tovarni Titan v Kamniku. Dopise na oglaš. oddelku Jutra. pod sifro »Delavec«. 6983

Zobotehnik
s tešetno prakso, zmožen vsa tehnika dela tu- di v ustih, želj službo. — Ponudbe na oglaš. oddelku Jutra. pod »Zobotehnik«. 6995

Gospodična
z dobrihri spriljavili, prid- na in poštena, želj preme- niti službo blaginjske v ka- kovo trgovino ali kavarno. — Ponudbe na oglašni oddelku Jutra. pod sifro »Blaginjska«. 6990

Sedlarski pomočnik
in tapetnik zaneeljen in z dobrihri spriljavili, želj premeniti službo. Plača po dogovoru. — Pisane ponudbe pod sifro »Sedlar 100« na oglašni oddelku Jutra. 6999

Pouk
daje pouk in izobraževanje praktično in teoretično kandidata za samostojno- soferje. Pouk je temelj- nit in uspeh siuren. Kandi- dat sprejemamo vsak dan. Prospekti gratis. Natančno informacije v avto šoli. Zavrba Kapci 15 telefon 11-95. 230

Ure, zlatino
srebrnino in lepa krstna darila nudi najceneje A. Fuchs, zlatar, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6. 7010

Vrvarske izdelke
najboljše kvalitete kupi- najceneje direktno v naj- večji vrvarni Jugoslavije. Mehanična vrvarna Šinko vee Grosuplje. 261

Ribje olje
srečno, najfinišne gorva- tko in lekarna dr. O. Pie- colija v Ljubljani priporo- ča blaginjsko slabotnim o- čem. 211

Hrastove odpadke
od taga za kurjavo s šico v »nove« povezane, po 1250 in »nove« po 1100 Din za deželniški vagon franko. Četmrtelji nudi parna žaga »Zora« d. o. o. s. Ormož. 4641

Hrastove palice
37 x 27 mm od 1-1,60 m dolge za vrtno ograje vi- sovine ali metilke. 50-70 para komad nudi parna žaga »Zora« d. o. s. Ormož. 4642

Konji in vozovi
(dire in kasoni) po ugodni ceni naproja. Pismene po- nuditve na oglašni oddelku Jutra. pod »Ugodna pri- loka«. 6724

42 garderobnih omarič
iz mehkega lea, v skupi- nah po 6 omarič. priprave- na za športna in telovadna društva ali tovarniške ob- rate, ugodno prodam. — Ogled in informacije v Mo- telkovi ulici 3. 6935

Damsko kolo
dobro ohranjeno, poceni prodam. Naslov v oglaš. oddelku Jutra. 6980

Dražba
1. marca ob 15. uri na Hlanski cesti 9 — konji, vozovi, konjska oprema, slamožrnica in drugo. 7004

Cvetlice
v loncih, raznovrstne sa- dke in vse vrste zelenja- di, kakor tudi okusne in- delane vence, kope in tra- kove, nasajevanje parkov in vrtov priporoča Herman Kuhar, vrtnarstvo, Trbovlje. Naročila izvršuje to- čno. 6975

Polzeve stopnice
(železne), malo rabljene, por- tal, stekle s steklom in 2 solnični plati poceni pro- daja Franja Snij, Ljubljana, Prešernova ulica 7. 7032

800 novih hmelovk

proda Karlovič. Smarjka — Dolensko. 7047

Pridelki
Ajdovo moko po 5 Din in činkvanti- širob po 4 Din. provrtne- ne izločke, pošilja od 25 kg naprej Pavel Štef. umetni- miln. Javornik. Gorenjsko. 6992

Sladko seno
naproja v Lofarski stezi št. 10. poleg Ljudskega do- ma. 5208

Kupim
Najboljši premog Obin Wolfova ulica 1/II. 244

Stare kovine
med. vršice, cinkovo ploče- vno, aluminij, drugi vr- si in med. vršice. Zelo- litna rabljene stroje ste- klenice in ostalo steklo- do kupujemo in plačamo najvišje dvneve cene. — »Ferrometal«. k. d. Za- greb Slovenska ulica 12. 44

Tračnice
vagonetne, stroje rabljene in pokvarjene, kakor tudi vse vrste stare kovine ko- pujemo v vseh količinah. — »Ferrometal«. k. d. Za- greb Slovenska ulica 12. 44

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah. — »Ferrometal«. k. d. Za- greb Slovenska ulica 12. 44

Černe — juvelir
Ljubljana Wolfova ulica 3. 30

»Odo« prazne ste- klenice
a p b je drogerija Anton Kanc sinova Židovska ul. št. 1. 682

Hlode
okrove la in hrastove od 20 cm naprej kupuje v vsaki množini parna žaga V. Šegetič Ljubljana. 232

Srebrne krone
zlatnike in različno zlato kupi F. Čuden. Prešernova ulica 1. 4602

Registr. blagajno
kupim. Ponudbe na oglaš. oddelku Jutra. pod sifro »Blagajna 705«. 6705

Vozniki!
Kupimo ca 50 trug kakt- uskoli, senile, rest ali cestnega blata. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 6973

Manufakture
kupim večjo partijo proti takojšnemu plačilu. Po- nuditve na oglašni oddelku Jutra. pod »Zelo nizka cena«. 7939

Pisalno mizo
in omaro, vse v dobrem stanju, kupim. Ponudbe na oglašni oddelku Jutra. pod »Kupim takoj«. 7034

Moško kolo
dobro ohranjeno, kupim takoj. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 7042

Otroški voziček
elegantea, na vzmeti (na fedre), dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na oglašni oddelku Jutra. pod »Vameti«. 7057-a

Sadje
jabolka in hruške pritrkavce, samo fins vr- ste, nudi v poljubni množini. M. A. R. Ljubljana, Gerbičeva 7. 6697

Perest
stavbeno parcelo, vagonlo, pripravno za obrtka ali poka. 2 decimalni tehtnili in 2 mali prodam na Fu- riab-Josefice Poja-nila pri lastniku Adolfu Keru v Kranju. 6969

Enonadstropna hiša
z dvoriščem, v Topličah pri Novem mestu naproja- li jo zamenjam za majhno in prijazno hišo za eno družino v večjem mestu. Hiša se nahaja v neposred- ni bližini kopališča in je v sol. dobrem stanju. Par- telni in volodov. Priporo- čene ponudbe na naslov: Ptak, Tonice pri Novem mestu št. 39. 6907

Kupci
ki kupujejo stavbene par- cele ali hiše v Trbovljah, se naj obrnejo za naslov na oglašni oddelku Jutra. 6980

Novo hišo
obetoženo s 2 stanovanji, trg. lokala in drugih pri- tiklin, na prometnem kra- ju, pripravno za vsakega obrtnika, prodam. Ponudbe na oglašni oddelku Jutra. pod »Srečno ali«. 7033

Posestvo

hišo s sadnim vrtom in travnikom, pripravno za kmetijstvo ali obrtstvo, v lepem kraju na Gorenjskem, samo 1/4 ure od Kra- nja takoj sporežijo svoje naslove na oglašni oddelku Jutra. pod sifro »Ugodna prilika na Gorenjskem«. 6992

Trgovsko hišo
kupim v središču mesta v Ljubljani. Ponudbe na oglašni oddelku Jutra. pod sifro »Novi doma«. 7035

Eronadstropno vilo
v predmestju Ljubljane prodam pod ugodnimi po- goji. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 7044

Hišo z vrtom
v bližini Ptuj, Maribora, ali kakoga večjega trga. Ljubljani za 15-2000 Din. Ponudbe na naslov: Mari- ca Smetko, Zagreb, Med- voček 41. 7144

Novo hišo
z obetnim vrtom prodam v Rožni dolini. Stanovanje 2 sob. kupcu takoj na raz- polago. Naslov pove oglaš. oddelku Jutra. 7050

Posestvo
obetoženo s 7 oravov, s majhnim »revitkom« stare oee. — A. Alojzij Ksel- man, Franje 49, pošta Sv. Janž na Dravskem polju. 7054

Lokali
Kavarno in gostilno novo renovirano, s vsem inventarjem takoj poceni prodam v Ljubljani. Na- slov pove oglašni oddelku Jutra. 7016

Lokal
za specializirano trgovino od- dam. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 7027

Delavnico ali skladišče v Mariboru
v Gosposki ulici odam. Ponudbe na upravo Jutra. v Mariboru pod »H H 11«. 7053

V najem
Trgovino s mešanim blagom dobro dobo, v bližini postaje, vzajem v najem ali kupim event s posavitvom. Cenj ponudbe na upravo Jutra. v Mariboru pod »Dobri promet 1928«. 6966

Trgovina
s posebnim vzhodom in elek- trično razsvetljavo, odo- nima vtrgovini zlatarja, Do- nijal Zupane, Wolfova 6. 6903

Sobo
s posebnim vzhodom in elek- trično razsvetljavo, odo- nima vtrgovini zlatarja, Do- nijal Zupane, Wolfova 6. 6903

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom in elek- trično razsvetljavo, odo- nima vtrgovini zlatarja, Do- nijal Zupane, Wolfova 6. 6903

1-2 gospodični
sprejem na hrano in stanovanje v središču mesta. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 7019

Preprosto sobo
odam takoj. Naslov pove oglašni oddelku Jutra. 7006

Lepo sobo
s posebnim vzhodom odam. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 7041

Sobo
odam gospodu ali gospo- dični na Starem trgu 20/1. 7056

Opremljeno sobo
v Mariboru, s posebnim vzhodom in električno raz- svetljavo, takoj odam. Na- slov v oglašnem oddelku Jutra. 7045

Lepo, solčno sobo
parkirane, s elektr. ras- svetljavo in posebnim vho- dom odam boljše gop- sputo. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 7048

Prehrana
Na domačo hrano izvrstno, sprejem 5 go- spodov ali dam. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 6955

Abonente
sprejem na dobro hrano v Kolodvorski ulici št. 11/1. 6664

Na domačo hrano
fino, sprejem gospode ali dame po zmerni ceni. Na- slov pove oglašni oddelku Jutra. 7080

Stanovanja
Solčno stanovanje dvo ali tri sobno, s balko- nom, kopališčem, telefonom, vrtom in delavnico odam takoj. Najboljšemu ponud- niku Cesta na Rožnik 19. 6859

Stanovanje
3 sob in kuhinje, po mo- nosti s kopališčem, telim za takoj ali s majem v centru. Ponudbe na poštni predal št. 122. 6907

Več ur se silno naglice brzeli po vodi
v vsakojake ribe so bliskaje zvigale mimo njih. Zdalaj pa je postala voda globlja in je bila slan okus: bili so v morju. Zlezi so s sulece in so jim veleli, naj počakajo; nato se se jeli isprehajati po morskem dnu. »Glejta, glejta!« je mahoma zaklical Debelinko. »Oh, kako lepo!«

Enonadstropna hiša
z dvoriščem, v Topličah pri Novem mestu naproja- li jo zamenjam za majhno in prijazno hišo za eno družino v večjem mestu. Hiša se nahaja v neposred- ni bližini kopališča in je v sol. dobrem stanju. Par- telni in volodov. Priporo- čene ponudbe na naslov: Ptak, Tonice pri Novem mestu št. 39. 6907

Kupci
ki kupujejo stavbene par- cele ali hiše v Trbovljah, se naj obrnejo za naslov na oglašni oddelku Jutra. 6980

Novo hišo
obetoženo s 2 stanovanji, trg. lokala in drugih pri- tiklin, na prometnem kra- ju, pripravno za vsakega obrtnika, prodam. Ponudbe na oglašni oddelku Jutra. pod »Srečno ali«. 7033

Več ur se silno naglice brzeli po vodi
v vsakojake ribe so bliskaje zvigale mimo njih. Zdalaj pa je postala voda globlja in je bila slan okus: bili so v morju. Zlezi so s sulece in so jim veleli, naj počakajo; nato se se jeli isprehajati po morskem dnu. »Glej

Zane Grey:

Železna cesta

Roman.

Neale je z gotovostjo štlil, da se bliža njegovo tako dolgo pričakovano povišanje v službi. Ne šef ne Baxter mu nista niti besedice namignila o taki možnosti; a Neale je opazal, da mu, čim bolj napreduje delo, tem večkrat poverjajo važna nadzorstva.

Ze davno je bil odkril v sebi poseben dar za težke tehniške naloge; z izkušnjo vred je naraslo tudi njegovo zaupanje vase. Pošiljal so ga iz kraja v kraj in v vsakem poedinem primeru je bil uspeh ugoden. General Lodge se je posvetoval z njim, Baxter se je skalo zanašal na njegovo sodbo in mladi inženjerji so komaj čakali, da jih pouči. In kadar so poslali Baxterja z njegovimi pomočniki naprej v gore, je ostalo Nealu na kupe dela. A vendar je še našel toliko časa, da se je vozil zvečer v Benton.

Toda Benton je bil preveč obljuden, preveč izpremenljiv in prepoln skrivnosti, da bi ga bil mogel v kratkem času temeljito preiskati. Neale je stanovito nosil svoje breme, čeprav ga je vsak dan bolj težilo. In delo, s katerim so ga zasipali pri gradnji železnice, je bilo njegova rešitev.

Neko jutro je šel na brzojavni urad, ker se je nadejal povelj od generala Lodgea. Šefov posebni vlak je stal na postaji, na poti proti iztoku.

»V Omaha moram, Neale,« je rekel Lodge. »Strahovita istorija. Ravnatelji že spet razsajajo!«

»Zakaj?«

67

»Zaradi gradbenih stroškov. Kaj naj bo drugega? Neale, težave se množijo. Namenil sem vam nalogo, ob kateri vam bodo osiveli lasje.«

»Da vidimo,« se je zasmel Neale.

»Ali se še spominjate merilskih del za most št. 10? V predgorju, več ko dve leti bo tega?«

»Teško da bi kdaj pozabil.«

»Nu vidite, tračnice, so položene do dvajset milj pred št. 10. Kmalu bomo pri mostu — in niti en steber še ne stoji.«

»Kako to?«

»Ne vem. Sele smoč sem dobil poročilo. Prav čudno pisanje. Evo, prečitajte ga... Kolikor imam jaz pregleda o stvari, dela tam že nekaj mesecev silna množica ljudi. Zgradili so več stebov, a vsi so se pogrezli.«

»Pogrezni!« je vzkliknil Neale. »O! To je zagonetno!... Gospod šef, meritve sem vodil jaz. Nikoli ne pozabim, kako sem se moral ubijati.«

»Morda ste se zmotili?«

»Kakopak, morda,« je naglo odvrnil Neale. »A najprej moram videti na svoje lastne oči. Preteto trd posel sem imel — in baš take težke naloge me najbolj zabavajo.«

»Nu, odpravite se na lice mesta in privoščite si še malce zabave.«

»To pomeni, da moram tam taboriti? In da ne pridem več v Benton?«

»Seveda. Nič škode ne bo.« Pogled generala Lodgea se je ostro in resno uprl v Neala. »Slišal sem, sinko, da imenujejo vaše ime v zvezi z zloglasnimi igralci... Tudi o Beauty Stantonovi so mi nekaj pripovedovali.«

Neale je za trenutek odvrnil obraz in obmolnil. Lokomotiva je zažvižgala, zvonec je zazvonil; izprednik je klical generala Lodgea. Šef je vzdignil roko, češ, naj počaka.

»Peljati se moram,« je rekel naglo. »Neale, prevzemite št. 10. Neale je začutil, kako ga obhaja globoka vna. »Kdo so inženjerji?«

»Blake in Coffee. Ne poznam ju.«

»Kdo je podjetnik?«

»Ne vem. Vsekako je izšel iz tega naročila kup denarja. In delo ni opravljeno. Zadeva je vražje mučna.«

»Nu, šef, opravljeno bo,« je s trdo odločnostjo rekel Neale.

Starejšina je skočil na vlak, ki se je počasi premaknil z mesta. Neale je gledal za njim, ko se je odpeljal s postaje, in je s hvaležnim srcem pomislil, da so mu poverili visoko mesto in da njegove slutnje o bližnjem povišanju niso bile neosnovane. Delavski vlak je zadenski pridrdral na postajo, da bi po kratkem odmoru odrinil na zapad. Neale je hotel domov po svoje stvari. Larry je ležal oblečen na pogradu in je spal. Neale ga je stresel.

»Zudi se, klada zanikarna!«

Larry je odprl oči. »Ho, kaj pa je? Ali smo še smoč ali že danes?«

»Odpelem se, Larry, veliko nalogo sem dobil.«

»In to je vse?« je zaspano zagodrnjal Larry. »Nu, saj sem vedel, da boš nekega dne še prvi inženjer.«

»Poslušaj, dečko.« Nealev glas je postal negotov. »Trebja je, da ostaneš trezen in bistro gledaš okoli sebe. Zvedi kaj novega, dokler se ne vrnem v Benton.«

»Nič ne skrbi, da ne bi.«

»Hvala ti, stari. In zdaj mi ostani zdrav. Podvizati se moram.«

Lep naj bo

Vaš dom.

Slikarje in pleskanje naj Vam vedno preskrbi Ivan Košak, Bleiweisova cesta št. 15. Slikarstvo in pleskarstvo. Najmodernejši vzorci!

Zahtevajte brezplačni CENOVNIK s 1000 slikami!

Din 49'—
ura na sidro (america), nekoliko boljše izvršitve 65.—
3-letno jamstvo

Din 64'—
Pošiljam po povzetju, za neodgovarjajoče vrnem denar.
3-letno jamstvo

A. Kiffmann, Maribor št. 36-b.

Pri švicarski tvornici ur. Lastno izdelovanje okrovij in sestavljanje ur (remontaža).

Dunajski sejem

11. do 17. marca 1928

Rotunda do 18. marca.

Posebna prireditve:

Belgijska razstava, reklamna razstava. Dunajski modni salon kožuhovine. Razstava avtomobilov in motornih koles. Tehnične novosti in iznajdbe. Električna vozila. Razstava cestnih zgradb.

Konec tedna.

Ne odlašajte! S sejmskimi izkaznicami in potnim listom prost prehod preko meje v Avstrijo. Prolaz skozi Madžarsko dovojen tistemu, ki predloži sejmsko izkaznico. Znatno znižane vozne olajšave na jugoslovenskih, avstrijskih in madžarskih železnicah, kakor tudi po Dunaju, po Jadranskem morju in pri zračnem prometu. Vsakovrstna pojasnila in sejmske izkaznice (à 40 Din) dobite pri

WIENER MESSE a. g. WIEN VII.

kakor — med trajanjem lipske pomladanske razstave — v informacijski pisarni v Leipzigu avstrijska razstava — in pri vseh častnih zastopstvih: v Ljubljani pri avstrijskem konzulatu, Turjaški trg 4, v tujsko-prometni pisarni za Slovenijo, Dunajska cesta št. 1 (Palata Ljubljanske kreditne banke) in pri Josipu Zidarju, Dunajska cesta št. 31.

VELIKO IZBIRO

Izbranih vrst

VINA

po najugodnejši ceni.

domači PELINKOVAC domači

nudi Vam

PIVNIČARSTVO »OPSKRBA« D. D.

Zagreb, Frankopanska ul. 12.

Ako potrebujete izvolite ogledati naše kleti in pokušiti vrste brez obveze za kupčijo

Radi preureditve obrata

prodamo:

1 parno lokomobil 45 k. s., stabilni parni stroj 75 k. s., parni kotel 96 m³ 7 atm., parno lokomobil 12 k. s. ter

kupimo:

1 parno lokomobil 150 — 200 k. s. ter parno lokomobil 15 do 18 k. s.

M. ZALOKER d. z. o. z.
LJUBLJANA — VIC.

NOVOSTI

za plašče
in kostume
ravno kar došle!

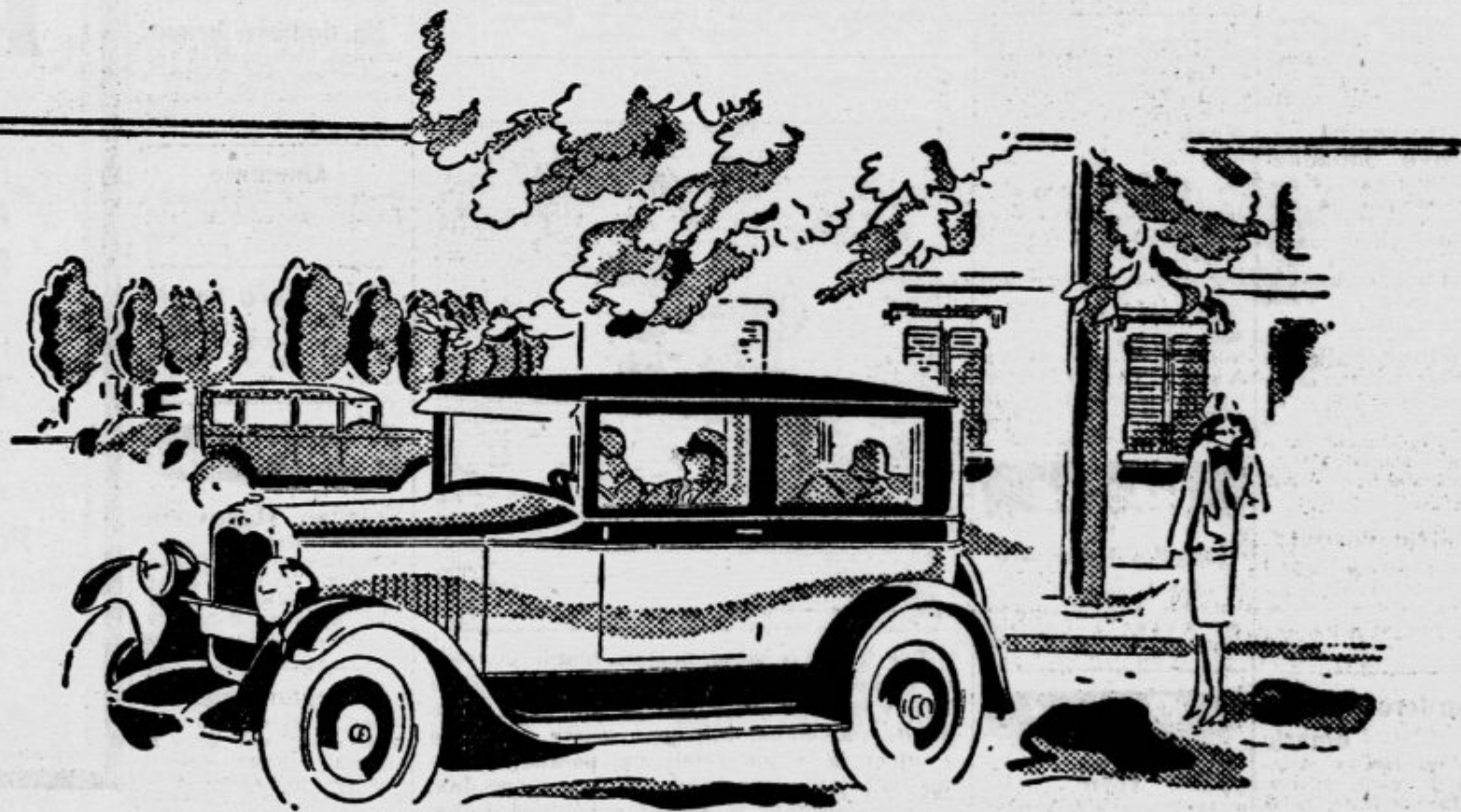
A. & E. Skaberne

Ljubljana, Mestni trg šte. 10.

V vsih bistvenih delih
„veliki voz“ —

kljub temu pa zmanjšan v obliki in znižan v ceni,
tako, da je eden izmed najcenejših avtomobilov
na svetu glede nakupa in obrata

Samo pri velikih in dragih vozovih boste našli perfektnost v razmerju, dovršenost in mnogo modernih Chevroletovih posebnosti.

Stroj je opremljen z čistilcem za zrak in olje. Karoserija je izdelana od Fisher-ja, ustvaritelja luksuznih avtomobilskih karoserij. Opremljena je z merilom za benzin, z zadnjo (Stop) svetilko in kombinirano ključavnico za vžiganje in krmlilo...

Nikoli prej je bil kak cenješi voz izdelan in opremljen na slični harmonični način

Produkt General Motors

Zastopstvo in glavno skladišče rezervnih delov.

V. & M. Barešić & Co.

ZAGREB LJUBLJANA

Kukovičeva ulica 80. Dunajska cesta 12.

Zastopniki širom države.

CHEVROLET

Touring Din 56.000.—

Jamske tračnice

kupim,

ED. UNGER ULLMANN,

Celjska opekarna Celje

Stavbeni les

NA OBROKE, krajše ali daljše dajem vsem onim, ki si nameravajo postaviti lastno hišico za stanovanje.

Fran Šuštar, lesna industrija

Ljubljana, Dolenjska cesta.

Zobozdravniški atelje

kompletno opremljen, s priključnim privatnim stanovanjem, prvovrstno prakso,

prodam

v mestu na deželi v Sloveniji radi družinskih razmer.

Ponudbe pod »Živiljska ek-sistenca« na oglasni oddelek »Jutra«.

LIPSKI
POMLADNI VELESOJEM
1928

Splošni velesojem od 4. do 10. marca; tekstilni, čevlarski in usnjar-ski velesojem od 4. do 7. marca; tehnični in stavbni velesojem od 4. do 14. marca; prvi mednarodni velesojem avtomobilov od 4. do 14. marca

je najugodnejši kupčijski trg in največji velesojem v Evropi.

Znižane vozne cene, brezplačni vizumi.

Pojasnila daje:

Častno zastopstvo

STEGU, LJUBLJANA,

Gledališka ulica 8.

Stalno službo

z gotovimi dohodki nudimo vsakomur, kdor si želi povečati svoje dohodke. Posebno pripravno za uradnike (ce), učitelje, vpo-kojenice, delovodje in vse, ki si žele stal-nega zaslužka. — Strokovna izobrazba ni potrebna. — Pismene ponudbe na: Beograd, poštanski fah 339. 3024-a

NAJCENEJŠA ZABAVA

so lepe povesti.

Naročite:

OLSTOJ: Rodbinska sreča. Roman. — Broš Din 26.—, vez Din 34.—.

MEŠKO: Kam plovemo. Roman. — Broš Din 34.—, vez Din 44.—.

KERSNIK J.: Testament. Povest. — Broš Din 18.—, vez Din 26.—.

KNJIGARNA TISKOVNE ZADRUGE
v Ljubljani in Mariboru.